

5º Educación Primaria

PROGRAMACIÓN ANUAL

CURSO 2020-2021

CEIP BARRANTES- TOMIÑO

Índice

0- ANEXO: Instrucións 30 de xullo 2020

1. Introducción e contextualización.....	08
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	12
3. Obxectivos. Contidos. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.....	14
4. Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliados e grao mínimo de consecución para superar a materia.....	72
5. Actividades e Temporalización	74
6. Procedementos e instrumentos de avaliación.....	117
7. Metodoloxía.....	118
8. Materiais e recursos didácticos incluídos libros de texto.....	122
9. Criterios de avaliación e de cualificación e promoción.....	123
10. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e práctica docente.....	125
11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais e colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	126
12. Medidas de atención á diversidade.....	126
13. Actividades complementarias e extraescolares	128
14. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das propias programacións didácticas e procesos de mellora	129
15. Plan e actividades de reforzo/ recuperación para alumnado que repite ou promociona con algunha materia pendente.....	130
16. Libre configuración: Obradoiro de expresión oral e escrita en ambas linguas.....	132
17. Accións de contribución ao proxecto lector, ao plan TIC e ao plan de convivencia	132
18. Profesorado que imparte docencia no grupo.....	134

0- ANEXO:

Instrucións 30 de xullo 2020

Principios xerais atendendo ás instrucións do 30 de xullo 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación educativa .

Para a aplicación de ditas instrucións elaboro o seguinte anexo a programación anual e paso a explicar os seguintes apartados.

1º-Terase en conta o **PLAN DE ACOLLIDA** elaborado polo ED onde se informará dos seguintes aspectos:

- a) Novas normas de organización e funcionamento do centro.
- b) Actuacións de prevención, hixiene e protección.
- c) Accións formativas para a mellora da competencia dixital do alumnado necesaria para o seu desenvolvemento na modalidade de ensino presencial ou, de ser o caso, non presencial.
- d) Atención aos aspectos emocionais e sociais, mediante a realización de actividades grupais de acollida e cohesión.

Ditas actuacións levaranse da seguinte maneira

Actuacións	Temporalización	Metodoloxía
Actuacións a-b	Dende o primeiro momento e previamente coas reunións informativas ás familias.	Vivenciada, experimentada e recordada con continuidade.
Actuación C	Emprego dos cursos de formación para profesorado Preparación de Edixgal da titoría Formación aulas virtuais No momento que as aulas virtuais esten en funcionamento práctica co alumnado (1 a 4º en Ef)	Participación activa nos cursos de formación Traballo conxunto coa coordinadora Edixgal do centro.
Actuación d	Dende o principio de curso e de xeito continuado, alternado diversas momentos educativos: Hora de ler, recreo, sesións curriculares,...	Incitarase de xeito natural o debate, as reflexións, os momentos de sinceridade, a empatía, a resiliencia... Empregarase os tempos que se precisen e nos momentos onde se visualice o mellor clima de confianza

2º AVALIACIÓN INICIAL

- a) Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- b) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019/2020 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave.
- c) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

Atendendo a estas directrices fago referencia do seguinte xeito

Aprendizaxes imprescindibles adquiridas-AIA

MATERIA	APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES ADQUIRIDAS
MATEMÁTICAS	Referencio á Programación do curso19/20 temporalizada no 1º e 2º trimestre
CN	Referencio á Programación do curso19/20 temporalizada no 1º e 2ºtrimestre
CS	Referencio á Programación do curso19/20 temporalizada no 1º e 2ºtrimestre
PLÁSTICA	Referencio á Programación do curso19/20 temporalizada no 1º e 2ºtrimestre
VALORES	Referencio á Programación do curso19/20 temporalizada no 1º e 2ºtrimestre
LINGUA CASTELÁ	Os referidos na programación didáctica 19/20 que non figuran no seguinte apartado como “non adquiridos”.
LINGUA GALEGA	Os referidos na programación didáctica 19/20 que non figuran no seguinte apartado como “non adquiridos”.

De xeito xeneralizado o alumnado ata a data do 14 de marzo ía cumprido coa programación establecida, aplicando a cada alumno/a as súas características particulares onde se reflexaba os distintos niveis de aprendizaxe que se estaban dando dentro da aula e que quedaba reflexado nas actas de avaliación dos trimestres 1º e 2º.

Aprendizaxes imprescindibles *non adquiridas* AINA a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

MATERIA	APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDAS
MATEMÁTICAS	<p>Estándares traballados no confinamento : Adaptación da programación B1.2.1 B2.5.2 B1.3.1 B1.3.2 B1.4.1 B1.5.1 B1.6.1.B 2.4.1 B2.1.2. B3.1.1 B3.1.2 B3.2.3 B3.4.1 B4.1.1 B4.3.1 B4.3.2 B4.3.3 B5.1.1 B5.2.1.</p> <p>Estándares da Programación 19/20- 3ºtri: * Actividades proposta relacionada cos estándares *B2.1.2 *B2.2.1 *B2.3.3 *B3.1.1 *B3.1.2 *B3.2.1 *B3.2.3 *B3.3.1 - *B4.1.1 *B4.1.2 *B4.2.1 - *B4.2.2 *B4.3.1 *B4.3.2 *B4.3.3 *B4.4.1 *B5.1.1 *B5.2.1 MTB3.2.2(Incomplexo.complexo) MTB2.4.1 Division dúas cifras</p>
CN	<p>Estándares traballados no confinamento : Adaptación da programación B1.1.1 B1.1.2 B1.1.3 B1.1.4 B1.1.5 B1.2.1 B1.2.2</p> <p>Estándares da Programación 19/20- 3ºtri: * Actividades proposta relacionada cos estándares *B3.1.1 B3.1.2 B3.1.3 - *B3.1.4 *B3.2.1 * B3.2.2 *B4.1.1 *B4.1.2 *B4.1.3 *CNB4.2.2 *B5.1.2 *B5.2.2 B5.1.2</p>
CS	<p>Estándares traballados no confinamento : Adaptación da programación B1.1.1 B1.1.2 B1.1.3 B1.3.1 B1.3.2 B1.3.3 B4.1.2 B4.2.1 B4.3.1 B4.3.2 B4.4.3 B4.5.1</p> <p>Estándares da Programación 19/20- 3ºtri: *Actividades proposta en relación aos estándares **B2.2.1 *B2.2. **B2.4.1 B2.7.1 *B2.9.1 *B2.9.1 *B3.5.1 *B3.5.2 B3.6.1 B3.6.2 *B4.1.1 *B4.1.2 *B4.2.1 *B4.3.1 *B4.3.2 *B4.4.1 *B4.4.2 *B4.4.3 *B4.4.4 * B4.5.1</p>
PLÁSTICA	

VALORES	
LINGUA GALEGA	LGB2.1.4 LGB4.1.4 LGB4.5.1 LGB4.5.2
LINGUA CASTELÁ	LCB4.1.1 LCB4.2.5

No referido cadro superior indicase os estándares traballados no confinamento e que son adaptacións da programación e se sinalan cun asteriscos * aqueles estándares novos que se introduxeron durante o confinamento para traballar de xeito competencial, portfolio, traballos de investigación e como estímulo para crear no alumnado maior motivación ante retos de materia nova onde eles eran os verdadeiros descubridores

A modo de conclusión:

O tempo de valoracións, análises, observacións... neste inicio de curso, sendo moi necesarios, estanse a realizar dun xeito un tanto apresurado pero con bastante coidado para poder sacar alomenos unhas reflexións sobre o alumnado que permita personalizar as necesidades e demandas dos mesmos.

- **ANALISE E VALORACIÓN DAS AII (aprendizaxes imprescindibles impartidas)**

As AII de xeito xeral podemos afirmar que están bastante asentadas no alumnado, tan so é preciso recordar e asoman de xeito espontáneo na maioría do alumnado.

- **ANALISE E VALORACIÓN DAS Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas AINA**

As AINA que foron traballadas de xeito competencial mediante pequenos proxectos, búsqueda de realidades do cotiá, portfolio, etc amosan un asentamento competencial para o seu desenrolo curricular pero na proposta de rúbricas determinadas apreciase un nivel medio/baixo

Salientar que esta adquisición depende da materia.

- CN/CS traballáronse de xeito moi competencial coa elaboración de proxectos, polo que na presentación dos mesmos por parte do alumnado podemos visualizar o proceso Ensino/Aprendizaxe, dun xeito competencial aceptable.
- Na área de matemáticas tamén traballouse en proxectos de investigación, de manipulación, de vivencias... pero certos contidos teóricos están pouco adquiridos polo alumnado, a s estratexias memorísticas de certos retos matemáticos non se levaron a cabo ou non amosan un asentamento forte no proceso de aprendizaxe,

Avaliación inicial :

Partindo da información anterior e recompilando os estándares imprescindibles que considere apliquei unas probas nas áreas matemáticas e CN, CS sendo os resultados acadados algo máis baixos do esperado

Os instrumentos para levar a cabo a avaliación inicial,

- *Asembleas na aula*
- *Probas estandarizadas escritas sinxelas en matemáticas*
- *Observación directa*
- *Visualización dos traballos realizados no confinamento para partir de postas en comúns dos mesmos.*

Posteriormente procedín a valorar (identificando onde estaban as dificultades no conxunto do grupo e en determinados alumnos/as) os resultados desta avaliación e como poñer en marcha o curso especialmente con aqueles nenos con n.e.a.e.

As consecuencias de todo o anterior foi comezar a facer un deseño de programación que se me axustará ao grupo e onde podemos extraer unhas pequenas conclusións que marcará o devenir do noso traballo sobre todo no momento inicial do curso.

- En xeral notase que os eslabóns da cadea de aprendizaxe atopanse algo desligados .
- O alumnado amosa dificultades nas aprendizaxes iniciadas de xeito competencial no tempo de confinamento.
- Pérdida de certos elementos curriculares que polo seu desuso precisamos de novo traballar.
- En competencia Matemática seguiremos traballando en que los alumnos/as elaboren estratexias de cálculo mental e cálculo en xeral, interpretación de datos e mensaxes de textos numéricos e na resolución de problemas.
- A capacidade de concentración vese diminuída polos condicionantes do COVID-19

Realizouse a avaliación inicial nas áreas de Lingua Galega e Castelá sen aspectos destacables nos resultados obtidos.

Plan de reforzo:

Para todo o alumnado no 1º trimestre e no restantes se fora preciso

- Afianzar pouco a pouco e de xeito complementario os estándares non traballados facendo cohesión cos estándares do curso e que son continuidade dos anteriores.Especialmente na área de matemáticas.
- Incorporación das aprendizaxes non adquiridas dende un enfoque competencial e a través de propostas metodolóxicas activas e axustadas as necesidades concretas do alumnado e grupo e que fomenten a colaboración e a participación do alumnado no seu proceso de aprendizaxe.especialmente nas áreas de Cn e CS.
- Respecto do grupo clase temos que dicir que tamén a nivel xeral precisan dalgún tipo de reforzo puntual (contidos que non están afianzados e que dificultan a adquisición dos novos) en determinados aspectos polo que de xeito temporal e en función dos contidos a reforzar si atenderá es demandas dos alumnos/las para afianzalos.
- Terase en conta os axustes curriculares que se precisen en cada momento.
- Para o alumnado de NEAE:
 - O resultado das avalicións iniciais amosan neste alumnado (2 alumnos en concreto) un certo desfase coa realidade que pensaba atopar,quizás sexa o alumnado que máis perxudicado puido estar a pesar dos esforzos realizados no confinamento.

Observo que seguen a ter moitas dificultades nas áreas instrumentais fundamentalmente(linguas,matemáticas) pero que agravan a comprensión doutros contidos noutras áreas. Dende a miña titoría establezo un plan de reforzo educativo que esperando os horario do DO aplicarase neste alumnado sendo a proposta inicial de facer un apoio por parte do DO nas áreas de CN/CS para facilitar a comprensión lectora e escrita, a oralidade...,seguir mantendo a ACS na área de

matemáticas facendo fincapé na mecánica básica do cálculo, xerarquía das operacións, medidas básicas (tempo, capacidade...) e nas áreas de Lingua Galega e Castelá.

A familia a través de titorías e sesións específicas de atención estará informada en todo momento dos reforzos que dende esta titoría vou levar a cabo.

METODOLOXÍA:

As medidas organizativas e metodolóxicas que se empregarán non plan de reforzo terán en conta as características propias do alumnado e intentando buscar o máximo rendemento do mesmo polo que :

- Traballaranse tarefas globalizadas que requiran da posta en práctica de todas as competencias do alumnado,
- A aprendizaxe cooperativa,
- O uso das TIC como recurso didáctico,
- Actividades que favorezan auto-aprendizaxe, o pensamento crítico e creativo,
- A investigación mediante proxectos de traballo,

POSIBLES ESCENARIOS.

1. **Presencial:** Traballarase a programación de xeito habitual desenrolando progresivamente os contidos da aula Edixgal
2. **Semipresencial:** Empregarse os recursos tecnolóxicos que neste caso verase favorecida pola plataforma EDIXGAL
 - Libro dixital, conferencias virtuais na plataforma Falamos,
 - Clases virtuais pola plataforma Falamos, Cisco Webex
 - Titorías coas familias de xeito virtual.
 - Emprego de abalarmóbil, grupo de difusión...

<ul style="list-style-type: none"> • COMUNICACIÓN COAS FAMILIAS 	Email Teléfono AbalarMóbil Páxina web do centro Videochamadas, Videoconferencias
<ul style="list-style-type: none"> • RECURSOS-MEDIOS 	<ul style="list-style-type: none"> • Material de propia creación en edixgal • Informáticos. • Audiovisuais. • Flipped Classroom para xirar a aula e achegar as explicacións ao alumnado previas ao traballo.
<ul style="list-style-type: none"> • PROCESO 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación ao grupo: Video explicativo planificación semanal • Prácticas dinámicas e participativas • Virtualización dos materias educativos • Aprendizaxe interactivo aberto • Flexibilización do proceso E-A.

1.-Introdución e contextualización.

- **Antecedentes legislativos:**

Disposicións Xerais Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria-*DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.*

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

Debido as necesidades do centro, a especialista de EF farase cargo da titoría de 5º, impartindo as seguintes asignaturas: CN/CS/Matemáticas/Plástica/Valores

A programación aquí presentada abarcará os aspectos salientables e necesarios para unha boa planificación das asignaturas referidas. Teremos aspectos xerais para o desenvolvemento da programación de 5º e aspectos diferenciados nas distintas materias.

As características contextuais son as seguintes:

- **Respecto do entorno**

O CEIP de Barrantes sitúase no concello de Tomiño na parroquia que leva o mesmo nome. Dista poucos quilómetros do país portugués ao seu paso por Vilanova de Cerveira. Conta cunha poboación dedicada principalmente ao sector primario (no que destacan tres eixes económicos fundamentais que son o viño, o kiwi e a planta ornamental). Nos últimos anos, no centro da vila, iniciouse un considerable desenvolvemento dos sectores urbanísticos e comercial e os servizos e recursos con que se conta na zona son moi diversos (culturais, deportivos, asociativos, ...). Dende o concello hai unha implicación notoria na proposta de actividades para todos os centros educativos da zona, na que este centro participa tamén. O concello celebra unha das festas locais nos primeiros días de escola no mes de setembro “Alivio” polo que as veces esta festividade rompe un pouco as datas de inicio de curso.

- **Respecto do centro**

O centro está situado na zona rural anteriormente descrita,. Trátase dun C.E.I.P dunha liña, polo que ten 3 unidades de educación infantil (3 titoras) e 6 de primaria. Na actualidade dado o número de alumnado en 5º e 6º non envían o mestre (FF) que correspondería, pero tamén contamos cun mestre de primaria que exerce de Director e que prórroga o seu cargo aplicando unha comisión de servizo.Tendo en conta estas variables no centro existen as seis clase de primaria, sendo na clase de 5º de primaria onde a especialista de EF e o director imparten clase do seguinte xeito:

.Mestra de EF: titora e mestra de CN/CS *Matemática/Valores/Plástica*

.Director imparte as clase das dúas linguas.

Lingüisticamente trátase dunha área na que principalmente emprégase o galego o que fai que sexa esta a lingua a vehicular da maioría das familias do alumnado, pero non así da maioría dos nenos xa que a medida que ascenden dende a etapa de infantil a primaria van abandonando o uso oral da lingua galega.

O horario dos alumnos/as é de 9:30 h ás 14:30 h.. O horario do profesorado varia en función da garda custodia. Pola tarde os martes de 16:00 a 18:30(sendo unha hora de 16:00 a 17:00 de titoría) e outra tarde de garda segundo as quendas de 16:00h a 18:00h. (suxeito a modificacións COVID-19)

O nivel socioeconómico e cultural das familias podemos aventurarnos a comentar que é medio, e estas posúen expectativas suficientes con respecto á educación dos seus fillos/as, polo que existe unha coordinación axustada co centro na tarefa da educación dos seus fillos/as, colaborando tanto na casa como no centro a nivel xeral.

Respecto ós recursos materiais,o centro consta dun despacho compartido do director, secretaría e xefatura de estudos, despacho de orientación, sala de mestres, biblioteca, aula de plástica/laboratorio . Posúe patio cuberto e ó aire libre e patio de infantil, e zonas axardinadas de uso lúdico. Reúne condicións hixiénicas, acústicas, de habitabilidade e de seguridade axeitadas.

Debido ó número de unidades que posúe o centro (9) e tal como indica o Decreto 374/96 e a Orde do 22 de xullo do 97 a organización do centroé a seguinte: Órganos unipersoais (director, xefa de estudos e o secretaria) e Órganos colexiados (Claustro e Consello Escolar). Dentro do Consello Escolar ademais temos a Comisión Económica, Comisión de Convivencia e as demais comisión oportunas e correspondentes. Conta cos seguintes órganos de coordinación docente: Comisión de Coordinación pedagóxica (na que participamos todo o profesorado do centro), Equipo de ciclo de infantil e primaria, Equipo de normalización e dinamización lingüística e Equipo de Actividades complementarias e extraescolares. Tamén contamos coas comisión de Biblioteca e Tics. En canto os profesores especialistas dicir que conta con: especialista de Pedagogía Terapéutica, Audición e Linguaxe (compartida con outro centro da zona- luns e mércores no noso centro), Música, Relixión(compartido con outro centro-martes-xoves), Inglés, Educación Física. O CEIP está adscrito ao Departamento de Orientación que ten a sede noutro centro escolar da zona. A orientadora ten presenza no centro os luns e mércores e cando o requiran as CCP, e convocatoria de Departamento de Orientación.

O persoal non docente está formado por 1 coidadora, 1 cociñeira, unha axudante de cociña, o persoal de atención ao alumnado no horario de comedor e o de limpeza do centro.

Contamos cunha ANPA que colabora e participa no funcionamento do centro e prestan o seu apoio en distintas tarefas educativas.

Todos estes órganos favorecen a existencia dunha adecuada coordinación no centro así como o aproveitamento dos recursos presentes no mesmo e no entorno.

O centro conta con servizo de transporte e comedor .

De momento, os proxectos do centro están suxeitos a realidade covid-19: proxecto de innovación Xogade, Froita na escola. Contamos co PLAMBE de Bibliotecas escolares aprobado hai cinco anos, sendo este o sexto de execución e que ten como fío condutor o “Vida saudable”. Dende os centros solicítanse a participación dos programas da consellería

Continuamos como en anos anteriores, sempre que as condicións do COVID 19 o permita co proxecto de innovación educativa Xogade, e co proxecto Froita na escola. Vanse solicitar tamén dentro dos contratos programa a “Mellora das competencias clave “Mellora de convivencia nos centros” e “Mellora na calidade de xestión nos centros”. Tamén se levará a cabo, dentro dos contratos programa o Refórzate-PROA. Contamos co Plan B de Bibliotecas escolares como fío condutor as “Vida saudable”.

Este é o segundo ano de EDIXGAL no centro, que se imparte en 5º e 6º.

- **Respecto do contexto legal**

A programación supón a concreción do **D.105/14** que establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia, **PXA** e o **P.E** a un entorno determinado, para o curso 2019-20 e corresponde a 4º de primaria.

En relación co P.E

Na elaboración da programación tiven en conta O Proxecto Educativo, xa que este aporta datos sobre a análise do contexto, da ubicación do centro, demografía, nivel sociocultural, etc. Aporta información sobre a organización do centro, e de todo isto podo destacar o seguinte:

- .Utilizo o medio sociocultural como materia curricular, a través da que pretendo que o alumnado interiorice o seu medio e a súa realidade.
- .Refírome as intencionalidades da escola participativa, xa que valoro a colaboración dos distintos membros da comunidade escolar e tamén a importancia do coñecemento da nosa cultura e o desenvolvemento da lingua galega.
- .Está ligada co tratamento transversal da educación en valores do currículo que impregnan todas as unidades didácticas integradas (UDIs),
- .Estarán presentes os demais aspectos que recolle o P.E e a P.X.A, tales coma os referidos ós aspectos organizativos do centro, materiais curriculares, aspectos da avaliación e formas de participación e colaboración cos pais e nais na vida escolar, etc, que terei presente e que me axudarán a levar a cabo a miña programación. Terase en conta os criterios de promoción do PE

- **Características dos nenos/as de 5º de primaria**

Respectando o establecido no Decreto 30/2007, do 15 de marzo, polo que se regula a admisión do alumnado en centros sostidos con fondos públicos e na Orde do 17 de marzo que o desenvolve, o grupo de 5º está formado por 11 alumnos/as. Comprenden e se expresan nas dúas linguas oficiais. As áreas de

Matemáticas e Lingua Castelá impartiranse en castelán e Ciencias sociais, Ciencias Naturais, Lingua Galega e literatura., Educación Física, Educación artística en galego.

Neste curso hai alumnado que repetiron durante a primaria, con dificultades de aprendizaxe. Reciben apoio dos mestres especialistas tanto de PT como de AL, tanto dentro da aula como fóra da mesma estando suxeito a cambios según as necesidades do alumnado .O resto do grupo presenta unas características dentro da homoxeneidade.

Asisten á Relixión 9 nenos/as e a Valores Sociais e Cívicos 2 nenos/as que son impartidos pola titora. Incorporase neste ano unha alumna procedente doutro centro escolar e que repetiu 4º e con antecedentes sociais para avaliar.

As súas características a nivel evolutivo xeral son:

- **Desenvolvemento afectivo-social**

A estas idades os compañeiros cobran un papel protagonista. A vida e o traballo en grupo aumentan, cobrando un papel fundamental as actividades cooperativas e competitivas. Os grupos tenden a ser homoxéneos, en relación a sexo ou idade. Os pais e profesores perden relativamente protagonismo. Deixan de ser as fontes de autoridade intelectual e moral.

- **Desenvolvemento moral**

Os nenos/as pasan de entender unha norma como un ben en si mesma desligada de calquera valoración persoal, a vela como resultado dunha necesidade do grupo. Tenden a aplicar a norma sen moita flexibilidade. Consideran que a norma débese empregar en igualdade de condicións para todos e non entenden a relatividade de cada situación. A estas idades, os nenos/as empezan a analizar os feitos desde un punto de vista persoal, a entender a xustiza e as normas de forma máis crítica e a gozar aceptando pequenas responsabilidades. Evolucionan gradualmente cara a posicións superiores de autonomía moral, con criterios propios para xulgar as súas actuacións persoais.

- **Desenvolvemento persoal**

A estas idades xa poden reflexionar sobre os seus propios pensamentos e sentimentos, anticipar o pensamento dos outros, e comprender que son xulgados polos demais da mesma xeito que eles xulgan. Os nenos e nenas chegan a estes niveis educativos cunha experiencia escolar e vital previa importante. O seu marco de referencia amplíase, e lentamente, vanse independizando do seu contexto.

Crean, paulatinamente, o seu autoconcepto, mediante a valoración da súa imaxe ante si mesmos e ante os demais. Para iso ten gran importancia o concepto que os adultos (o profesorado, neste caso, é decisivo) teñen deles e pónenlles de manifesto.

- **Desenvolvemento motor**

A estas idades, os nenos/as presentan unha boa coordinación xeral, tanto en repouso como en movemento. Isto permítelles un adecuado dominio do espazo que favorecerá a súa propia organización nel. A súa motricidade é máis eficaz e precisa. Permítelles maior resistencia e mellor execución.

- **Desenvolvemento da linguaxe**

A estas idades o desenvolvemento da linguaxe caracterízase por: dominio das habilidades de lectura e escritura. Ampliación do vocabulario. O progreso do pensamento concreto inflúe na formación de conceptos. Utilización correcta da concordancia de artigos e pronomes. Progresos na comprensión e utilización da linguaxe matemática. A linguaxe corporal utilízase de forma máis precisa.

Dominan perfectamente a linguaxe verbal, o que lles permite, á súa vez, organizar adecuadamente o pensamento mediante as súas funcións de comunicación, representación e regulación de condutas.

- **Desenvolvemento cognitivo**

O desenvolvemento cognitivo ás idades de 8-10 anos caracterízase por: Subperíodo de organización das operacións lóxico-concretas. Reversibilidade operatoria máis ampla. Aumenta a plasticidade do pensamento. Capacidade de análise e síntese. Aumento da curiosidade e do interese por coñecer detalles e clasificar. Aumenta a capacidade memorística. Capacidade de comprender ou integrar accións realizadas. Capacidade de dar sentido á experiencia.

Manexan conceptos medibles de espazo e tempo.

Son capaces de reflexionar sobre a súa propia actividade en todas as ordes e tamén nos novos contidos que van adquirindo. Así, poden profundar en coñecementos teóricos (sobre lingua, matemáticas, ciencias, etc.) antes inalcanzables.

2.-Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, hai que xerar tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos nosos alumnos e nas alumnas a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Para describir o grado de competencia dos nosos alumnos/as empregarei os descritores que «describen» o alumnado competente neste ámbito. En cada unidade didáctica pertencente ás áreas ou proxectos levados a cabo concretarei o descritor. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que se

pretende adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e obxectivo e indicanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto, aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os elementos transversais, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional, traballarase desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensinanza-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra banda, o desenvolvemento de valores, presentes tamén en todas as áreas, axudará a que os nosos alumnos e as nosas alumnas aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos e alumnas cos seus estilos de aprendizaxe distintos levaranos a traballar desde as diferentes potencialidades con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder darlles resposta ás súas necesidades.

A Lei 8/2013 do 9 de decembro da Mellora da Calidade Educativa (LOMCE), e o Decreto 105/14 que establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia, na que está baseada esta programación, establece as seguintes competencias clave:

1. Comunicación lingüística (CCL).
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
3. Competencia dixital (CD).
4. Aprender a aprender (CAA).
5. Competencias sociais e cívicas (CSC).
6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

3.-Obxectivos. Contidos. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.

Obxectivos

O artigo 3 do D.105/14 recolle que a etapa da educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as distintas capacidades que lles permitan alcanzar os seguintes obxectivos ao longo de toda a Educación Primaria:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situación cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

Contidos. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.

ÁREA DE CIENCIAS DA NATUREZA

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1 - INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
b e h i	B1.1. Iniciación á actividade científica. B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. B1.3. Lectura de textos propios da área. B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). B1.6. Xestión de ficheiros.	B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facer predicións sobre sucesos naturais, integrar datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	CCL CSIEE CAA CD CMCCT
			CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	CCL CMCCT
			CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.).	CCL CSIEE CMCCT CD
			CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	CMCCT CAA CCL
			CNB1.1.5. Efectúa buscas guiadas de información na rede.	CAA CMCCT CD
			CNB1.1.6. Coñece e aplica	CAA

Programación anual 2020-2021

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA	CURSO	QUINTO	
Objectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			estratexias de acceso e traballo na rede.	CMCCT CD
a b c d e h i	<p>B1.7. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade.</p> <p>B1.8. Traballo individual e cooperativo.</p> <p>B1.9. A igualdade entre homes e mulleres.</p> <p>B1.10. A conduta responsable.</p> <p>B1.11. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos.</p> <p>B2.12. Toma de decisións: criterios e consecuencias.</p> <p>B1.13. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual.</p> <p>B1.14. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro.</p> <p>B1.15. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade.</p> <p>B1.16. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula.</p> <p>B1.17. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e do seu poder de adición.</p>	B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia.	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	CSIEE CAA CMCCT
		B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais.	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CAA CSC CMCCT CSIEE
			CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	CMCCT CSC CD
			CNB1.3.3. Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.	CD CAA CMCCT
a b c e g h i	<p>B1.18. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes.</p>	<p>B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.</p>	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	CMCCT CCL CAA CSIEE
			CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando	CMCCT CCL CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	CD CAA CSIEE
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE				
e h	B2.1. As funcións vitais no ser humano: recoñecemento da nutrición como unha función vital para os seres humanos. B2.2. Identificación dos aparellos relacionados con ela (aparellos respiratorios, dixestivo, circulatorio e excretor). B2.3. Recoñecemento das características básicas do sistema reprodutor humano e as diferenzas entre sexos. Funcionamento do sistema reprodutor. B2.4. Descrición dos sentidos e do sistema nervioso e valoración da súa importancia en relación co medio e co resto dos seres humanos. B2.5. O aparello locomotor.	B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano, establecendo algunhas relacións fundamentais entre eles.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.	CMCCT
			CNB2.1.2. Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	CMCCT
a b c d h k m	B2.6. Saúde e enfermidade. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. B2.7. Hábitos saudables para prevenir enfermidades. B2.8. Trastornos alimenticios. B2.9. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. B2.10. Tipos de dietas. Elaboración de menús saudables. Clasificación de alimentos. Análise de etiquetas de produtos.	B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables, coñecendo as repercusións para a saúde do seu modo de vida.	CNB2.3.1. Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.	CMCCT CSC
			CNB2.3.2. Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables.	CMCCT CCL CSC
			CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	CMCCT CSC
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
e h	B3.1. Seres vivos e seres inertes. Diferenciación. B3.2. Organización	B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células,	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	interna dos seres vivos e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións.	sistemas. Identificar as principais características e funcións.	tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	
e h l	B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. B3.5. As plantas: a estrutura e fisioloxía. A fotosíntese.	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.1. Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.	CMCT
			CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.	CMCCT
a e h i l o	B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. B3.7. Características e compoñentes dun ecosistema. B3.8. Observación e estudo dun ecosistema próximo, recoller datos, facer hipóteses e recollendo os resultados en diferentes soportes. B3.9. Actuacións humanas que modifican o medio natural. Extinción de especies. B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. B3.11. Emprego de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos.	B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.	CNB3.3.1. Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema.	CMCCT CCL
			CNB3.3.2. Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.	CMCCT CCL
			CNB3.3.3. Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado.	CMCCT CSC
			CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	CMCCT
			CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados.	CMCCT CCL CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
e h	B4.1. Comparación e clasificación dos materiais segundo propiedades físicas	B4.1. Coñecer e comparar para clasificar materiais segundo as súas propiedades observables: dureza,	CNB4.1.1. Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade,	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica.	solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica.	estado de agregación e condutividade térmica).	
e g h	B4.2. Diferentes procedementos para a medida da masa e do volume dun corpo. B4.3 Explicación de fenómenos físicos observables en termos de diferenzas de densidade. A flotación nun medio líquido.	B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para determinar: a masa e o volume dun corpo e as principais características da flotación dos corpos.	CNB4.2.1. Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo.	CMCCT
			CNB4.2.2. Describe a diferenza entre masa e volume.	CMCCT CCL
			CNB4.2.3. Identifica e explica as principais características da flotación nun medio líquido.	CMCCT CCL
a e h	B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo.	B4.3. Identificar e explicar as características das fontes de enerxía renovables e non renovables e a súa influencia no desenvolvemento sostible.	CNB4.3.1. Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo.	CMCCT CCL CSC
b c e g h i	B4.6. Realización de experiencias sinxelas sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá e doméstica: a combustión, a oxidación e a fermentación. B4.7. Identificación de produtos químicos habituais no fogar e dos posibles riscos para o organismo. B4.8. Identificación na etiquetaxe dos símbolos de perigo máis comúns.	B4.4. Realizar experiencias sinxelas, de forma cooperativa, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciar hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.	CNB4.4.1. Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciar hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.	CMCCT CAA CSIEE CCL CD
			CNB4.4.2. Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo.	CMCCT
			CNB4.4.3. Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe.	CMCCT
			CNB4.4.4. Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			aula e no centro.	
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
c e h j	B5.1. Uso das máquinas eléctricas na vida cotiá e doméstica. Normas de seguridade. B5.2. As máquinas eléctricas. B5.3. A transmisión da electricidade. B5.4. Elementos dos circuítos eléctricos. B5.5. Efectos da electricidade. B5.6. Condutores e illantes.	B5.1. Planificar e construír, de forma cooperativa, un circuito eléctrico simple que responda a un problema dado, atendendo ás normas de seguridade.	CNB5.1.1. Observa e identifica os elementos dun circuito eléctrico e constrúe un.	CMCCT CSIEE
			CNB5.1.2. Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá.	CMCCT CCL
			CNB5.1.3. Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.	CMCCT CCL
a e h i	B5.7. A ciencia: presente e futuro da sociedade. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. Importantes descubrimentos e inventos.	B5.2. Investigar sobre a evolución dun obxecto, aparello ou máquina ao longo da historia, utilizando distintas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes.	CNB5.2.1. Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade.	CMCCT CCL CSC
			CNB5.2.2. Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.	CMCCT CCL CSC
			CNB5.2.3. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	CMCCT CCL CSC CCEC

ÁREA DE CIENCIAS SOCIAIS

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
a b d e h i	B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais. Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inxerencia e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta	B1.1. Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación do	CSB1.1.1. Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.	CAA CD CMCCT CCL

Programación anual 2020-2021

	<p>participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1.2.Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións.</p> <p>B1.3.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.</p>	resultados.	<p>CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p>	CSIEE CAA
			<p>CSB1.1.3.Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.</p>	CAA CCL
a b c d	<p>B1.4.Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material.</p> <p>B1.5.Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia.</p> <p>B1.6.A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.</p>	B1.2.Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais.	<p>CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.</p>	CSC CAA
			<p>CSB1.2.2.Adopta un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando diferentes ideas e achegas nos debates e recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático.</p>	CSC CAA
b e h i o	<p>B1.7.Utilización da terminoloxía propia da área. Organización de ficheiros temáticos de termos propios da área.</p> <p>B1.8.Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico).</p> <p>A prensa escrita e dixital como fonte de información.</p> <p>B1.9.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.</p>	B1.3.Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico.	<p>CSB1.3.1.Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais.</p>	CCL CAA CMCCT CSC
			<p>CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico.</p>	CCL CMCCT CSC CAA
			<p>CSB1.3.3.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.</p>	CCL CD CMCCT CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
h e	B2.1.O Universo: galaxia, estrela, planeta, satélite,	B2.1.Explicar como é e de que forma se orixinou o	CSB2.1.1.Describe como é e de que forma	CMCCT CCL

Programación anual 2020-2021

	asteroide e cometa.	Universo e os seus principais compoñentes.	se orixinou o Universo e explica os seus principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.	
h e	B2.2.O sistema Solar: o Sol e os planetas.	B2.2.Describir as características principais do Sistema Solar identificando diferentes tipos de astros e as súas características.	CSB2.2.1. Describe as características, compoñentes do Sistema Solar, localizando o Sol no centro do mesmo e os planetas segundo a súa proximidade.	CMCCT CCL
h e g	B2.3.O planeta Terra e a Lúa. Características. B2.4. Movementos terrestres e as súas consecuencias: as estacións do ano, día e noite, fusos horarios. B2.5.A translación da Lúa: as fases lunares. Eclipses e mareas.	B2.3. Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar, explicando as súas características, movementos, consecuencias e calcular os fusos horarios.	CSB2.3.1. Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe do xiro e os polos xeográficos, asocia as estacións do ano ao seu efecto combinado e calcula os fusos horarios.	CMCCT CCL CAA
			CSB2.3.2.Explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre e como unidades para medir o tempo.	CMCCT CCL CAA
			CSB2.3.3.Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares.	CMCCT CCL
h g e i	B2.6.Cartografía. Planos, mapas e planisferios. Mapas temáticos. B2.7. Escalas e signos convencionais dun mapa. B2.8.Orientación no espazo: técnicas, instrumentos e estratexias. Elaboración dun itinerario coa axuda de ferramentas dixitais.	B2.4.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.	CSB2.4.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	CMCCT CAA
e g h o	B2.9.O clima e factores climáticos.	B2.5.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores determinan o clima en España.	CSB2.5.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que determinan en España.	CMCCT CCL
e g h o	B2.10.As grandes zonas climáticas do planeta. B2.11.Tipos de climas de España e as súas zonas de influencia. O clima en Galicia.	B2.6.Recoñecer as zonas climáticas mundiais e os tipos de clima de España identificando algunhas das súas características básicas.	CSB2.6.1.Explica que é unha zona climática, nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais.	CMCCT CCL
			CSB2.6.2 Describe e sinala nun mapa os tipos de climas de España, e as zonas ás que afecta	CMCCT CAA CCL

Programación anual 2020-2021

			cada un, interpretando e analizando climogramas de distintos territorios de España e relacionándoos co clima ao que pertence.	
h i o	B2.12.A paisaxe: elementos que a forman, tipos de paisaxes. B2.13.Características das principais paisaxes de España.	B2.7.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que a compoñen e as características das principais paisaxes de España	CSB2.7.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España valorando a súa diversidade.	CCL CSC CAA
e h io	B2.14.A diversidade xeográfica das paisaxes de España: relevo e hidrografía. B2.15.O relevo e a rede hidrográfica de Galicia. Utilización de sistemas de información xeográfica.	B2.8.Describir as características do relevo de España e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	CSB2.8.1.Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en España e as súas vertentes hidrográficas.	CMCCT
			CSB2.8.2.Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de España.	CMCCT
a b h	B2.16.A intervención humana no medio. Estudo de campo das consecuencias da intervención humana na contorna. B2.17.A contaminación e o cambio climático. B2.18.Desenvolvemento sostible e consumo responsable.	B2.9.Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento sostible.	CSB2.9.1.Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste.	CSC CCL
			CSB2.9.2.Favorece o desenvolvemento sostible e o consumo responsable.	CSC CAA
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
a d h	B3.1.A Constitución de 1978. B3.2.Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	B3.1.Explicar a importancia que ten a Constitución para o funcionamento do Estado español, así como os dereitos, deberes e liberdades recollidos nesta.	CSB3.1.1.Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución e explica a importancia que a Constitución ten para o funcionamento do Estado español.	CSC CCL
a d h	B3.3.Forma de goberno: a monarquía parlamentaria. B3.4.As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas.	B3.2.Identificar as institucións políticas que se derivan da Constitución. Funcións e organización.	CSB3.2.1.Identifica as principais institucións do Estado español e describe as súas funcións e a súa organización.	CSC CCL
			CSB3.2.2.Identifica e comprende a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles.	CCL CSC
a d h	B3.5.Entidades territoriais e órganos de goberno. As comunidades autónomas, as	B3.3.Describir a organización territorial do Estado español así como os	CSB3.3.1.Explica a organización territorial de España, nomea as	CCL CSC

Programación anual 2020-2021

	ciudades autónomas e as provincias.	órganos de goberno.	estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España, así como as súas provincias.	
a d h o	B3.6.Manifestacións culturais e lingüísticas de España.	B3.4.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas.	CSB3.4.1.Valora, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.	CSC CCL
d g h i	B3.7.Demografía e poboación. Variables demográficas. B3.8.Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación, distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.9.Representación gráfica de datos demográficos.	B3.5.Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e os factores xeográficos, sociais, económicos ou culturais que inciden nos datos de poboación.	CSB3.5.1.Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais factores que afectan á de poboación. CSB3.5.2.Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	CMCCT CCL CSC CMCCT CAA
d g h o	B3.10.Poboación de Galicia e España: distribución e evolución. Representación gráfica dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: INE.	B3.6.Distinguir os principais trazos da poboación española explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica representándoa graficamente.	CSB3.6.1.Describe os principais rasgos da poboación española. CSB3.6.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade. CSB3.6.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española. CSB3.6.4 Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en España e as zonas máis densamente poboadas.	CCL CSC CCL CSC CCL CSC CSC
a d h o	B3.11.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de inmigrantes ao noso país. B3.12.Problemas actuais da poboación española. Estudio de casos e debates.	B3.7.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación española.	CSB3.7.1 Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país. CSB3.7.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación española: migracións, envellecemento, etc.	CCL CSC CCL CSC
h	B3.13.As actividades	B3.8.Explicar as diferenzas	CSB3.8.1.Identifica e	CCL

Programación anual 2020-2021

	productivas: recursos naturais e materias primas. B3.14.Productos elaborados. Artesanía e Industria. Formas de produción.	entre materias primas e os produtos elaborados, identificando as actividades que se realizan para obtelos.	define materias primas e produto elaborado e asocia coas actividades nas que se obteñen. CSB3 8.2 Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertencen.	CSC CCL CSC CMCCT
h o	B3.15.As actividades económicas e os sectores produtivos de España.	B3.9.Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España.	CSB3.9.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen. CSB3.9.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e as súas localizacións nos territorios correspondentes.	CMTC CSC CCL CSC
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				
g o h	B4.1.O tempo histórico. A Idade Media e a Idade Moderna: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan.	B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.Identifica a idea de idade da historia e data a Idade Media e Moderna, asociándoas aos feitos que marcan os seus inicios e finais.	CSC CMCCT CCL CCEC
b h i	B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación: fontes primarias e secundarias. Elaboración dun traballo comparativo entre tipos de fontes históricas.	B4.2.Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia, diferenciando entre fontes primarias e secundarias.	CSB4.2.1.Coñece algunhas fontes da historia representativas de cada unha das idades da historia, facendo fíncapé na	CSC CMCCT CAA CCEC
g h i	B4.3.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo.	B4.3.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.3.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	CSC CMCCT CAA CCEC
b d h o	B4.4.A península ibérica na Idade Media. B4.5.Al-Andalus e os reinos cristianos. B4.6.O Camiño de Santiago. O Románico. O Gótico. Proposta de realización dunha investigación e exposición sobre o Camiño de Santiago. B4.7.España e Galicia na	B4.4.Identificar e localizar no tempo e no espazo os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.4.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes da Idade Media e Idade Moderna en España. CSB4.4.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de	CMCCT CSC CCEC CMCCT CSC CCEC CCL

Programación anual 2020-2021

	<p>Idade Moderna. B4.8.A época dos grandes descubrimentos. B4.9.A monarquía dos Austrias e os Borbóns. B4.10.A arte na Idade Moderna: Renacemento e Barroco.</p>		<p>España, describindo as principais características de cada unha delas.</p>	
			<p>CSB4.4.3.Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.</p>	<p>CSC CCEC CAA</p>
			<p>CSB4.4.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da Idade Media e da Idade Moderna en España citando aos seus representantes máis significativos.</p>	<p>CMCCT CSC CCEC</p>
			<p>CSB4.4.5. Identifica as características distintivas das culturas que conviviron nos reinos peninsulares durante a Idade Media describindo a evolución política e os distintos modelos sociais.</p>	<p>CCEC CSC CCL</p>
			<p>CSB4.4.6. Explica as características da Idade Moderna e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia neste período de tempo (Monarquía dos Austrias, s. XVI-XVII. Os Borbóns, s. XVIII).</p>	<p>CSC CCL CCEC</p>
<p>d h o</p>	<p>B4.11. Noso patrimonio histórico e cultural.</p>	<p>B4.5. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.</p>	<p>CSB4.5.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.</p>	<p>CSC CCEC</p>
<p>d h o</p>	<p>B4.12. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. Elaboración dunha guía dun museo próximo.</p>	<p>B4.6. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.</p>	<p>CSB4.6.1. Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.</p>	<p>CSC CCEC</p>

ÁREA DE MATEMÁTICAS.

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
b g	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	MTB1.1.1. Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	CMCT CAA
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.2. Coñecer algunhas características do método de traballo científico en contextos de situacións problemáticas a resolver.	MTB1.2.1. Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu uso.	CMCT CAA
b e g	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.3. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.3.1. Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias idóneas para cada caso.	CMCT CSIEE CAA
			MTB1.3.2. Iniciase na formulación de preguntas e na busca de respostas apropiadas, tanto no estudo dos conceptos coma na resolución de problemas.	CMCT CAA CCL
b g	B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	B1.4. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	MTB1.4.1. Toma decisións nos procesos de resolucións de problemas valorando as consecuencias destas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.	CMCT CAA CSIEE
b g	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.5. Reflexionar sobre as decisións tomadas, aprendendo para situacións semellantes futuras.	MTB1.5.1. Iniciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.	CMCT CAA CSIEE
BLOQUE 2. NÚMEROS				
b e g h	B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. B2.2. A numeración romana. B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	CMCT CCEC
			MTB2.1.2. Le, escribe e	CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de Competencias clave
	números. B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas. B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.10. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo.	milésimas).	ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CAA CCL
b e g	B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.11. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.12. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.13. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT CAA CCL
			MTB2.2.2. Ordena números enteiros, decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros.	CMCT
g	B2.14. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. B2.12. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.15. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.	B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	CMCT
			MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	CMCT
			MTB2.3.3. Ordena	CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	MATEMÁTICAS	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe de Competencias clave	
			fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	
b e g	B2.16. Estimación de resultados. B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.18. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.	B2.4. Utilizar os números enteiros, decimais e fraccionarios para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.4.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	CMCT
			MTB2.4.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	CMCT CCL
			MTB2.4.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	CMCT CAA
g	B2.19. Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. B2.20. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.21. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. B2.22. Operacións con fraccións. B2.23. Operacións con números decimais. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.	B2.5. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	MTB2.5.1. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	CMCT
			MTB2.5.2. Realiza operacións con números decimais.	CMCT
b g	B2.16. Estimación de resultados. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.25. Automatización de algoritmos. B2.26. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa. B2.27. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. B2.28. Construción de series ascendentes e descendentes.	B2.6. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	MTB2.6.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.	CMCT CAA
			MTB2.6.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de	CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.29. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. B2.30. Obtención de todos os divisores de calquera número menor 100. B2.31. Descomposición de números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras. B2.32. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. B2.33. Utilización da calculadora.		posición das súas cifras.	
			MTB2.6.3. Identifica múltiplos e divisores empregando as táboas de multiplicar.	CMCT
			MTB2.6.4. Calcula os primeiros múltiplos dun número dado.	CMCT
			MTB2.6.5. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.	CMCT
			MTB2.6.6. Calcula o mcm e o mcd.	CMCT
			MTB2.6.7. Descompón números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras.	CMCT
			MTB2.6.8. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	CMCT CAA
			MTB2.6.9. Estima e redondea o resultado de un cálculo valorando a resposta.	CMCT CAA
b e g	B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.34. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.7. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.7.1 Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	CMCT CAA CCL CSIEE
			MTB2.7.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	CMCT CAA CCL CSIEE
BLOQUE 3. MEDIDA				
b	B3.1. Elección da unidade	B3.1. Escoller os	MTB3.1.1. Estima	CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	MATEMÁTICAS	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe de Competencias clave	
e g	<p>máis axeitada para a expresión dunha medida.</p> <p>B3.2. Realización de medicións.</p> <p>B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas e superficies de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.</p>	<p>instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.</p>	<p>lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.</p>	CCL CAA
			<p>MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.</p>	CMCT CAA
g	<p>B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude.</p> <p>B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada.</p> <p>B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.</p> <p>B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.</p>	B3.2. Operar con diferentes medidas.	<p>MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.</p>	CMCT
			<p>MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.</p>	CMCT
			<p>MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.</p>	CMCT
			<p>MTB3.2.4. Compara superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.</p>	CMCT
g	<p>B3.8. Unidades de medida do tempo e as súas relación.</p> <p>B3.9. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.</p> <p>B3.10. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais.</p> <p>B3.11. Cálculos con medidas temporais.</p>	B3.3. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	<p>MTB3.3.1. Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.</p>	CMCT
g	<p>B3.12. O sistema sesaxesimal.</p> <p>B3.13. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos.</p>	B3.4. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares.	<p>MTB3.4.1. Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura.</p>	CMCT
			<p>MTB3.4.2. Mide ángulos usando instrumentos convencionais.</p>	CMCT
b	B3.14. Resolución de	B3.5. Identificar e resolver	MTB3.5.1. Resolve	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
g	problemas de medida.	problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando... e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	CAA CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
g	B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4..A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas.	B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	MTB4.1.1. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	CMCT
			MTB4.1.2. Traza unha figura plana simétrica doutra respecto dun eixe.	CMCT
			MTB4.1.3. Realiza ampliacións e reducións.	CMCT
b g	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo aos seus lados e os seus ángulos.	B4.2. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB4.2.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	CMCT
			MTB4.2.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	CMCT CAA
g	B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	B4.3. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	MTB4.3.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	CMCT
			MTB4.3.2. Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras.	CMCT
b e	B4.10. Resolución de problemas de xeometría	B4.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá	MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de Competencias clave
g	relacionados coa vida cotiá.	axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	CCL CSIEE
			MTB4.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	CMCT CAA
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE				
b g	B5.1. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. B5.2. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. B5.3. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais.	B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.1.1. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. MTB5.1.2. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	CMCT CAA CMCT CAA
b e g	B5.4. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.	B5.2. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	MTB5.2.1. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.	CMCT CAA CCL
b g	B5.5. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.	B5.3. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio. MTB5.3.2. Realiza	CMCT CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías...).	CAA
b e g	B5.6. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB5.4.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	CMCT CAA CCL CSIEE
			MTB5.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	CMCT CAA CCL CSIEE

ÁREA DE EDUCACIÓN ARTÍSTICA (PLÁSTICA)

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
j e	B1.1. Indagación sobre as posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos.	B1.1. Distinguir as diferenzas fundamentais entre as imaxes fixas e en movemento, clasificándoas seguindo patróns aprendidos.	EPB1.1.1. Recoñece as imaxes fixas e en movemento e clasifícaa	CCEC CSIEE
			EPB1.1.2. Debuxa aspectos da vida cotiá.	
j e	B1.2. Exploración das posibilidades de materiais, texturas, formas, cores	B1.2. Identificar e describir os materiais, utensilios e soportes, texturas, formas e	EPB1.2.1. Identifica os recursos e os materiais utilizados para elaborar	CCEC CCL

Programación anual 2020-2021

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)	CURSO	QUINTO	
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	etc. sobre diferentes soportes. B1.3. Análise da interrelación dos códigos e a intencionalidade comunicativa. B1.4. Interese por aplicar ás representacións plásticas os descubrimentos obtidos na exploración de materiais. B1.5. Exploración das posibilidades expresivas da liña segundo a forma, a dirección, a situación espacial e a sensación de movemento e de reposo.	colores; comprobando as posibilidades que achegan para a creación artística.	unha obra. EPB1.2.2. Analiza as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicadas sobre diferentes soportes.	CCEC
j e	B1.6. Documentación, rexistro e valoración de formas artísticas e artesanais representativas da expresión cultural. B1.7. Realización de fotografías (enfoque e planos) para enriquecer un informe, para recoller actividades de centro, para ilustrar unha noticia,...	B1.3. Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	EPB1.3.1 . Coñece a evolución da fotografía desde o branco/negro á cor, do formato papel ao dixital, e valora as posibilidades que proporciona a tecnoloxía.	CCEC CCL
			EPB 1.3.2. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando, a posteriori, se o encadre é o máis axeitado para o propósito inicial.	CCEC CCL
			EPB 1.3.3. Recoñece os diferentes temas da fotografía.	CCEC
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA				
j e	B2.1. Uso de texturas para caracterizar imaxes e obxectos, e para o tratamento de imaxes dixitalizadas. B2.2. Preparación de documentos propios da comunicación artística: carteis, programas e guías. B2.3. Disposición á orixinalidade e á espontaneidade á hora de plasmar ideas.	B2.1. Experimentar coas imaxes como unha ferramenta para deseñar documentos de información e comunicación (carteis, guías, folletos etc.)	EPB2.1.1. Realiza composicións que transmitan emocións e sensacións básicas, utilizando distintos elementos e recursos para os axustar ás necesidades.	CCEC CSIEE CCL
			EPB2.1.2. Busca un cartel e confecciona o seu propio anuncio.	CCEC CSIEE
j e a	B2.4. Comparación entre as formas que a representación do espazo adopta en diferentes áreas ou ámbitos, como mapas de estradas, guías, pintura de paisaxes e planos.	B2.2. Realizar planos, mapas e carteis, individualmente e en grupo; manexando as ferramentas básicas do debuxo xeométrico.	EPB2.2.1. Confecciona planos, e mapas simples coa axuda das ferramentas básicas, individualmente e en grupo.	CCEC CMCCT CSC
			EPB2.2.2. Utiliza e manexa os elementos que	CCEC CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.5. Construción de estruturas e transformación de espazos usando nocións métricas e de perspectiva. B2.6. Establecemento de revisións e reflexión sobre o traballo.		estructuran o espazo gráfico (cuadrícula). EPB2.2.3. Participa nas actividades propostas e amosa interese por elas, colaborando sempre que se trate dun traballo en grupo	CSC
j e	B2.7. Análise das formas de representación de volumes no plano segundo o punto de vista ou a situación no espazo. B2.8. Representación con distinta intencionalidade de formas abertas e pechadas, e dos límites e contornos e superficies.	B2.3. Imaxinar, debuxar e elaborar obras tridimensionais con diferentes materiais.	EPB2.3.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas.	CCEC CCL
			EPB2.3.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volume.	CCEC CMCT
			EPB2.3.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	CCEC CMCT
			EPB2.3.4. Combina e analiza as cores para as utilizar correctamente na composición.	CCEC
			EPB2.3.5. Aproveita a diferenza das texturas achegadas polos lapis de cores e as ceras.	CCEC
			EPB2.3.6. Constrúe obxectos tridimensionais.	CCEC CSIEE
j h	B2.9. Uso de texturas para caracterizar obxectos e imaxes. B2.10. Aplicación da posibilidade expresiva da liña, segundo a forma, a dirección, a situación no espazo e a sensación de movemento ou repouso. B2.11. Recreación de espazos imaxinados aplicando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción.	B2.4. Representa, de forma persoal, ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.	EPB2.4.1. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños axeitados.	CCEC CAA
			EPB2.4.2. Organiza os espazos das súas producións bidimensionais, utilizando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción.	CCEC CMCT
			EPB2.4.3. Analiza e compara as texturas naturais e artificiais, así como as texturas visuais e táctiles, sendo capaz de realizar traballos artísticos utilizando estes coñecementos.	CCEC CMCT
			EPB2.4.4. Distingue o tema ou xénero de obras	CCEC CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)	CURSO	QUINTO	
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			plásticas.	
			EPB2.4.5. Realiza imaxes humanas, animais e casas, partindo dun bosquexo.	CCEC CSIEE
a b c	B2.12. Constancia e esixencia progresiva no proceso de realización de tarefas plásticas aplicando estratexias creativas e respectando as normas previamente establecidas. B2.13. Seguimento das normas e das instrucións de manexo e conservación de instrumentos, materiais e espazos. B2.14. Asunción de responsabilidades no traballo individual e colectivo.	B2.5. Participar con interese, coidando e respectando o material, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, respectando as normas e as regras previamente establecidas.	EPB2.5.1. Valora os elementos e os recursos empregados para conseguir o efecto que máis se axuste ao resultado final. EPB2.5.2. Coida e respecta os materiais, os utensilios e os espazos utilizados. EPB2.5.3. Participa e amosa interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e na organización do material.	CCEC CSC CSC CSC
h b	B2.15. Elaboración de deseños previos á realización dunha obra para chegar ao resultado final con orde e limpeza. B2.16. Establecemento de protocolos de organización, orde, limpeza e presentación.	B2.6. Amosar interese polo traballo, apreciando e valorando a correcta realización de actividades e a presentación.	EPB2.6.1. Completa e realiza os debuxos utilizando os coñecementos aprendidos. EPB2.6.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza respectando as normas e indicacións establecidas. EPB2.6.3. Amosa interese polo traballo e a aplicación, apreciando a correcta realización dos exercicios e actividades.	CCEC CSC CSC CCEC CSC CCEC
i j	B2.17. Documentación sobre producións artísticas nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación para un sinxelo tratamento das imaxes, o deseño, a animación e a difusión dos traballos elaborados.	B2.7. Utilizar e manexar as tecnoloxías da información e da comunicación como medio de información, investigación e deseño.	EPB2.7.1. Emprega as novas tecnoloxías para se iniciar no deseño dixital, no tratamento de imaxes ou na animación.	CD CCEC
BLOQUE 3. DEBUXO XEOMÉTRICO				
h j	B3.1. Exploración das posibilidades da liña recta para iniciar os traballos de xeometría. B3.2. Seguimento de normas e das instrucións de manexo das ferramentas básicas do	B3.1. Coñecer e utilizar as ferramentas básicas do debuxo xeométrico.	EPB3.1.1 Coñece e usa as principais ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regra, escuadro, cartabón, semicírculo etc.) EPB3.1.2. Utiliza o trazado de rectas	CCEC CMCCT CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	debuxo técnico.		paralelas.	
			EPB3.1.3. Traza ángulos rectos, de 30 e de 60 graos utilizando as ferramentas básicas.	CCEC CMCCT
			EPB3.1.4. Manexa os efectos visuais da perspectiva para debuxar triángulos e cuadriláteros.	CCEC CMCCT
			EPB3.1.5. Representa e aplica adecuadamente o eixe de simetría.	CCEC CMCCT
			EPB3.1.6. Representa formas xeométricas con precisión e coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas.	CCEC CMCCT

ÁREA DE EDUCACIÓN VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
m k	B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal.	VSCB1.1.1. Actúa de forma respectable e digna.	CSC CSIEE
m a	B1.2. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.3. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Utiliza, de xeito guiado, estratexias de reestruturación cognitiva. VSCB1.2.2. Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos. VSCB1.2.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	CAA CSC CSIEE CSC CSIEE CCL
b	B1.4. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos. VSCB1.3.2. Realiza unha	CSC CSIEE CSC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	individuais e compartidos.	autoavaliación responsable da execución das tarefas, expresando propostas de mellora.	CAA CSIEE
b m	B1.5. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración	B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	CSC CSIEE
a c	B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A automotivación. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes.	B1.5. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.5.1. Identifica, define problemas sociais e cívicos e achega solucións potencialmente efectivas.	CSIEE CSC
			VSCB1.5.2. Define e formula claramente problemas de convivencia e achega solucións potencialmente efectivas.	CSC CCL
b	B1.8. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	B1.6. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.6.1. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	CSC CSIEE
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPEOIAIS				
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, para expresar con coherencia opinión, sentimentos e emocións.	CCL CSC
			VSCB2.1.2. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais e debates.	CCL CSC CAA CSIEE
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	CCL CSC
			VSCB2.2.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen	CCL CSC CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			no que se está a dicir.	
			VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	CAA CSIEE CSC CCL
c m e	B2.3. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	CCL CSC
			VSCB2.3.2. Comparte sentimentos durante o diálogo	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.3.3. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	CCL CSC CL
			VSCB2.3.4. Recoñece os elementos que bloquean a comunicación en diferentes situacións.	CSC
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4. Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Realiza unha defensa tranquila e respectuosa das posicións persoais.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva.	CCL CSC
b m	B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.5.1. Infírese, de xeito guiado, e dá o sentido adecuado á expresión das demais persoas.	CCL CSC
			VSCB2.5.2. Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	CCL CSC CAA
c m	B2.6. A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Interacciona con empatía.	CSC CCL CSIEE
			VSCB2.6.2. Emprega diferentes habilidades sociais.	CSC
a o	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. B2.8. A diversidade. Respecto polos	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	VSCB2.7.1. Comprende e aprecia positivamente as diferenzas culturais.	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	costumes e modos de vida diferentes ao propio.			
c m	B2.9. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo. B2.10. Creación de textos empregando a linguaxe verbal e non verbal para comunicar ideas, sentimentos e situacións.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.3. Consegue a aceptación dos compañeiros e compañeiras.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.4. Expón en historias creativas as características da relación da amizade.	CCL CSC CCEC CD CAA
BLOQUE 3. CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
b m	B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisións.	B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	CSC CSIEE
			VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC CSIEE
b	B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición	B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	CSC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.4. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa.			
a	B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	VSCB3.3.1. Argumenta a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social. VSCB3.3.2. Participa na elaboración das normas da aula. VSCB3.3.3. Respecta as normas do centro escolar.	CCL CSC CCL CSC CSIEE CSC
c m	B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo. VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións. VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais. VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	CSC CSIEE CSC CSIEE CCL CSC CSC CSIEE
d	B3.7. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situacións de marxinación, de discriminación e de inxustiza social.	B3.5. Comprender o sentido da responsabilidade social e a xustiza social empregando a capacidade de reflexión, síntese e estruturación.	VSCB3.5.1. Razona o sentido da responsabilidade social e da xustiza social. VSCB3.5.2. Identifica e analiza criticamente desigualdades sociais. VSCB3.5.3. Describe condutas solidarias.	CAA CSC CSC CSIEE CSC CCL
a m	B3.8. Desenvolvemento de actitudes de comprensión, de superación de prexuízos e de estereotipos, de cooperación e de solidariedade ante problemas e necesidades doutras persoas. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.	B3.6. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	VSCB3.6.1. Amósase xeneroso no seu contorno próximo. VSCB3.6.2. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos. VSCB3.6.3. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa	CSC CCL CSC CSIEE CSC CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a m	B3.9. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.	B3.7. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	VSCB3.7.1. Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado.	CSC
			VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais, de xeito guiado, de situacións escolares.	CSC CSIEE
			VSCB3.7.3 Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.	CSC CSIEE
a d	B3.10. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusións das minorías.	B3.8. Respetar os valores universais comprendendo a necesidade de garantir os dereitos básicos de todas as persoas.	VSCB3.8.1. Argumenta o carácter universal dos dereitos humanos.	CSC CCL
			VSCB3.8.2. Expón a importancia de que todas as persoas gocen dos dereitos básicos: saúde, benestar, alimentación, vestido, vivenda e asistencia médica.	CSC CCL
			VSCB3.8.3. Axuíza criticamente as circunstancias de persoas que viven en situacións de privación dos dereitos básicos.	CSC CSIEE
a d	B3.11. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais. B3.12. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, homofobia, transfobia, desigualdade de oportunidades. B3.13. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o	B3.9. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.9.1. Argumenta e expón mediante imaxes a importancia de garantir a igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.	CCL CCEC CSC
			VSCB3.9.2. Descubre e axuíza criticamente casos próximos de desigualdade e discriminación.	CSC CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	holocausto e segregación por enfermidade. Análise.			
d m	B3.14. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.	B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidades de homes e mulleres.	VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	CSC CSIEE
			VSCB3.10.2. Colabora con persoas doutro sexo en diferentes situacións escolares.	CSC CSIEE
			VSCB3.10.3. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE
a	B3.15. Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática.	B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os Dereitos e Deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organización e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	VSCB3.11.1. Reflexiona sobre os dereitos e deberes da Constitución Española.	CSC
			VSCB3.11.2. Expresa a importancia de garantir os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás do seu contorno.	CSC CCL
			VSCB3.11.3. Participa no benestar da contorna próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	CSC CSIEE
a	B3.16. Características da convivencia democrática. Valores cívicos na sociedade democrática: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, cooperación e cultura de paz.	B3.12. Coñecer e expresar as notas características da convivencia democrática e a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática realizando razoamentos críticos.	VSCB3.12.1. Expresa as notas características da convivencia democrática.	CSC CCL
			VSCB3.12.2. Argumenta a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática.	CSC CCL
h o i	B3.17. O respecto e a conservación do medio ambiente. A actitude crítica ante a falta de respecto e conservación do medio ambiente. B3.18 Realización e interpretación de gráficos sinxelos	B3.13. Contribuír á conservación do medio ambiente mantendo unha actitude crítica ante as faltas de respecto.	VSCB3.13.1. Analiza, explica e expón as causas e consecuencias da intervención humana no medio.	CSC CSIEE
			VSCB3.13.2. Investiga criticamente a intervención humana no medio ambiente e comunica os resultados.	CSC CAA CSIEE CMCT
			VSCB3.13.3. Argumenta comportamentos de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico e de conservación do medio ambiente.	CSC CCL
a	B3.19. Condutas	B3.14. Empregar as	VSCB3.14.1. Realiza un uso	CD

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade que presentan os medios de comunicación para desenvolver a capacidade crítica e responsable.	novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros.	ético das novas tecnoloxías. VSCB3.14.2. Coñece o emprego seguro das novas tecnoloxías.	CSC CSC CD
n	B3.20. A educación viaria. Respetto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e dos grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.21. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.15. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	VSCB3.15.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia e a promoción do respecto das normas de educación viaria. VSCB3.15.2. Analiza información na prensa en relación cos accidentes de tráfico. VSCB3.15.3. Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías. VSCB3.15.4. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	CSC CSIEE CSC CCL CMCT CD CSC CD CAA CSC CCL CMCT CD
n	B3.22. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. B3.23. Comunicación da información elaborada por diferentes medios B3.24. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios.	B3.16. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais.	VSCB3.16.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación. VSCB3.16.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións. VSCB3.16.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	CSC CSIEE CAA CMCT CSC CCL CSC CCL CSIEE

ÁREA DE LINGUA CASTELÁ

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidasou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ásintervencións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B.1.2. Comprensión e expresión de mensaxesverbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integralanasproducións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nasinteracciónsorais, recoñecendo o valor complementario e modificador destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.2. Exprésasecunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volumeaxeitados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situaciónscon vocabulario axeitado e estrutura coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.1. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: ▪ - diálogos ▪ -exposiciónsoraissegundo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonemagrafía idénticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais, e identificar ideas ou valores non explícitos accesibles á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.1. Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			aprendizaxe individual ou colectivo.	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Memorizar e reproducir textos axeitados á súa idade, seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Produción de textos orais segundo a súa tipoloxía segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos (narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízopersoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outraspersoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.2. Transforma en noticias feitoscotiás próximos á súarealidade, imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Lectura en silencio e voz alta de distintos tipos de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados a súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótese de significado e comprobación. Recoñecemento básico da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Utilizar as estratexias de control do proceso lector (anticipación do significado, formulación de hipóteses, uso do dicionario, relectura). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	tipoloxía textual.		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.5. Relaciona a información contida nos gráficos e ilustracións e a relaciona coa información que aparece no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCT CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.4. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.5. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Ler por propia iniciativa e con diferentes finalidades textos de tipoloxía diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe, información e lecer. B2.7. Lecturas dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar diferentes fontes e soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta algunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Mostra interese por manter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades ▪ B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas. ▪ B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema. ▪ B3.4. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, a orde e a presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA ▪ CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións nas que, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.7. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.8. Revisión e mellora do texto. B3.9. Realización de ditados, interpretando previamente o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guiños, borradores e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.4. Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.5. Amosa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Utilizar de xeito autónomo o dicionario. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e h i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do área. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis... facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión ou mellorar a súa presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a d e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminación e prexuízos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.13. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. Produción de textos segundo Plan de escritura do centro 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Escribir os textos establecidos no plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais polasúa función na lingua: presentar a nome, substituíra nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	adxectivos e verbos. <ul style="list-style-type: none"> B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntesoracionais: a oración simple, suxeito e predicado. B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos. 		<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos. LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.). LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario. LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícaas nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCL CAA CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. Signos de puntuación. B4.10. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións. LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto. LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CCL CCL

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.6. Utiliza unhasíntaxe básica nasproducións escritas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos aoseu alcance e propios da súaidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefase avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos aoseu alcance e propios da súaidade, como apoio e reforzo da aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.12. As variedades da lingua. B4.13. Coñecementoxeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecementopersoal e como unhamostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara áslinguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.14. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súaaprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súaaprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSC
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecementodoutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e consideralos como un medio de aprendizaxe e enriquecementopersoal . 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Integrar a lectura expresiva, a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B5.4. Identificación de recursos literarios. B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. 	<p>líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Identificación de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade ou de produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		comunicación e como recurso de gozo persoal		

ÁREA DE LINGUA GALEGA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e distinguindo, de maneira xeral, información de opinión e elaboración dun resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender textos oraissinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos xerais máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de internet, identifica o tema e elabora un resumo. ▪ LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe. ▪ B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. ▪ LGB1.2.2. Elabora textos oraissinxelos imitando modelos de calquera medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retranca, da ironía e de dobres sentidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Interpretar correctamente a retranca, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas que estes resulten bastante evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSEIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae, de xeito global, as ideas máis destacadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.3. Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<p>social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).</p>	<p>que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.5. Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade, incorporación das intervencións das demais persoas e formulación de preguntas coherentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.2. Elaboro un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.4. Amosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Elaboro textos sinxelos propios dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxesorais (miradas e posturas corporais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súasmensaxesorais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súasproducciónsorais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Amosar respecto e cooperación nassituacións de aprendizaxe en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúeaotraballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Interesarse por amosarunha pronuncia e entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Uso, de maneira xeral, dunhalinguaxe non discriminatoria e respectuosacoas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Usar, de maneira xeral, unhalinguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.1. Usa, de maneira xeral, unhalinguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.2. Usa, de maneira xeral, unhalinguaxerespectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.14. Recoñecemento e valoración, de maneira global, das diferenzasdialectaisorais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzasdialectaisorais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.13.1. Recoñece textos oraissinxelospertencentes a diferentes variedades dialectaismoi evidentes da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.13.2. Valora as diferenzasdialectaisorais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoascoñecidasoudescoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.14.1. Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoascoñecidasoudescoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias. ▪ B2.2. Comprensión de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia e na entrevista para obter información xeral, localizando informacións destacadas. ▪ B2.3. Comprensión de textos sinxelos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dúbidas bastante evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.4. Interpreta, personificacións, hipérboles, ironías e dúbidas en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferenza, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, identificando e interpretando, con especial atención os datos que se 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoo co contido do texto que acompaña. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CMCT

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.	redundantes.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Uso de certas estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal e de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. ▪ B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situaciónsfuncionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosandocertocoñecement o da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. ▪ B2.12. Comezo no uso das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seucoitado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seucoitado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con certaautonomía,paraobter datos e informacións, e colabora no seucoitado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Aмосa interese pola conservación eorganización dos seus libros físicos e/ouvirtuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, amosando capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.1. Selecciona persoalmente as lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.2. Expresa, de maneiras sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16. Análise de textos sinxelos escritos en diferentes variedades, bastante evidentes, da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.1. Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guiños. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesión, de maneira xeral, os enunciados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.3. Utiliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha lingua non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.5. Escribe e presenta textos propios elaborando borradores. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e i o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, notas, invitacións e mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información e de opinión sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista e no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios mois sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, resumos, esquemas, descricións e explicacións). 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.3.1. Elabora textos escritos propios do ámbito académico (cuestionarios, resumos, descricións, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Redacción de textos breves e sinxelos: carteis publicitarios, anuncios, cómics, poemas, cancións e anécdotas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.2. Escribe textos sinxelos de carácter creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.3. Aprecio polos usos creativos da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Uso das TIC, con certa autonomía, na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar as TIC, con certa autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Busca e selecciona información en diferentes fontes e soportes dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.3. Utiliza, habitualmente, correctores de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentaciónselementais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. ▪ B3.9. Valoración da escritura como instrumento de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	de comunicación.	en calquera soporte.	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxíaseguintenas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais polasúa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Coñecemento xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	e de contraste para xulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.		escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unhasintaxe adecuada nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendounha valoración dos resultados. ▪ LGB4.3.2. Usa unhasintaxe adecuada nas súas producións. ▪ LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición...), así como algúns elementos de cohesión, en relación coa composición de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición... ▪ LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, sinónimos... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, e do papel semántico do suxeito (axente, paciente e causa). ▪ B4.7. Transformación de oracións sinxelas de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.. ▪ B4.5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha outra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, para mellorar a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo indirecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Uso eficaz do dicionario, en papel ou electrónico, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario en papel ou dixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B4.10. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, frases feitas, siglas e abreviaturas. B4.11. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición. 	conforman a lingua.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras. LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> a d e h m o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.12. Coñecementoxeral das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Coñecer, dexeitoxeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.8.1. Coñece, de xeitoxeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega. LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CCL CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a d e m o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.13. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Establecer relaciónselementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.9.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender. LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CCL
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
<ul style="list-style-type: none"> b d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos, cantigas) e da literatura galega en xeral 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC

Programación anual 2020-2021

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>cantigas), así como da literatura galega en xeral.</p> <ul style="list-style-type: none"> B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b d e i 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler textos e obras n galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD
<ul style="list-style-type: none"> b d e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.4. Identifica os temas recorrentes na literatura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC
<ul style="list-style-type: none"> b d 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar activamente en dramatizacións de 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ e		textos literarios.		
▪ a ▪ d ▪ e ▪ o	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
▪ a ▪ d ▪ e ▪ o	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. ▪ B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relación sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.2. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC

4.- Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliábeis e grao mínimo de consecución para superar a materia.

Enténdese que os estándares imprescindibles hanse de lograr ao finalizar o curso, polo tanto propoñerei situacións de aprendizaxe-avaliación diversas que evidencien a adquisición progresiva de devanditos estándares imprescindibles. Non sería recomendable vincular a adquisición dun determinado estándar imprescindible a unha única pregunta-ítem-indicador dun instrumento de avaliación, ou mesmo a unha única unidade didáctica/tema/proxecto, xa que a información antóllase insuficiente para poder determinar con certo grao de obxectividade que devandito estándar foi suficientemente alcanzado. Será a posta en práctica de diversas unidades didácticas/temas/proxectos... utilizados no curso, e a aplicación de instrumentos de avaliación variados, a fonte de información que fundamentará a adquisición suficiente de estándar imprescindible nun alumno/a.

A definición dos estándares imprescindibles adquire gran importancia non só á hora de decidir se o alumnado supera ou non unha determinada área, senón tamén no deseño dos procesos de apoio, reforzo e recuperación ao alumnado. Se non determino, e o alumnado non coñece, os estándares imprescindibles, dificilmente poderei definir un proceso de apoio, reforzo e/ou recuperación adaptado ás

necesidades e carencias precisas e explícitas do alumnado. É importante que nos devanditos procesos de apoio téña en conta o que solicita o criterio de avaliación do que depende o estándar imprescindible.

A non adquisición dos estándares imprescindibles podería causar graves dificultades para continuar o proceso de ensino-aprendizaxe da devandita área.

Consideramos mínimos exixibles para unha avaliación positiva os estándares de aprendizaxe que se relacionan nas táboas seguintes e que fan referencia aos relacionados anteriormente para cada bloque e área.

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Ciencias Naturais.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4	BLOQUE 5
CNB1.1.1. CNB1.4.1.	CNB2.1.1 CNB2.3.2	CNB3.1.1 CNB3.2.1 CNB3.3.2	CNB4.1.1 CNB4.3.1	CNB5.1.2. CNB5.2.1.

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Ciencias Sociais.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4
CSB1.3.1 CCB1.3.2	CSB2.4.1 CSB2.7.1 CSB2.8.2	CSB3.3.1 CSB3 5.2	CSB4.1.1 CSB4.4.1

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Matemáticas.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3	BLOQUE 4	BLOQUE 5
MTB1.1.1 MTB1.4.1 MTB1.5.1	MTB2.1.2 MTB2.2.1. MTB2.4.1 MTB2.6.1.	MTB3.1.1. MTB3.2.3.	MTB4.3.1 MTB4.2.2. MTB4.4.2	MTB5.1.2 MTB5.4.2.

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Plástica.

BLOQUE 1	BLOQUE 2
EPB1.1.1 EPB1.3.1 EPB1.3.2	EPB2.1.3. EPB2.2.1 EPB2.2.2 EP2.4.3 EP2.5.1.

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Valores Sociais e Cívicos.

BLOQUE 1	BLOQUE 2	BLOQUE 3
VSCB1.1.1 VSCB1.5.1	VSCB2.2.3 VSCB2.7.1.	VSCB3.3.1 VSCB3.8.2

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Lingua Galega e Literatura

Bloque 1	Bloque 2	Bloque 3	Bloque 4	Bloque 5
LGB1.1.2 LGB1.4.1 LGB1.4.4	LGB2.1.1 LGB2.1.3 LGB2.3.1	LGB3.1.2 LGB3.7.1	LGB4.1.1 LGB4.1.2 LGB4.1.3	LGB5.3.1

	LGB2.3.3 LGB2.7.2		LGB4.1.4 LGB4.1.5	
--	----------------------	--	----------------------	--

Grao mínimo de consecución (mínimos) para superar a materia de Lingua Castelá e Literatura.

Bloque 1	Bloque 2	Bloque 3	Bloque 4	Bloque 5
LCB1.1.2 LCB1.2.2 LCB1.4.1	LCB2.1.1 LCB2.2.3	LCB3.1.2 LCB3.1.6 LCB3.3.1 LCB3.8.1	LCB4.1.1 LCB4.1.2 LCB4.2.3 LCB4.3.3 LCB4.4.5	LCB5.2.2

Para identificar os instrumentos de avaliación cos que se pretenden avaliar os estándares imprescindibles, terei en conta:

1. Determinar *os tipos de instrumentos* de avaliación cos que comprobar o grao de adquisición “**suficiente**” de cada un dos estándares imprescindibles nas diferentes unidades de programación. □
2. Indicar o *número de instrumentos* de avaliación cos que comprobar o grao de adquisición “**suficiente**” de cada un dos estándares imprescindibles ao longo dun curso.
3. Finalmente indicar se o estándar imprescindible logrou o nivel de suficiente. □ Esta análise adquire gran relevancia, xa que, pode ser que atope a existencia de estándares imprescindibles que non foron avaliados durante todo o curso a través dalgún instrumento de avaliación ou, aínda comprobándose todos os estándares imprescindibles, sempre si realizou co mesmo tipo de instrumento de avaliación (por exemplo a través de probas obxectivas escritas). Este último aspecto parecería irrelevante se se pasa por alto que dentro dos estándares imprescindibles das distintas áreas aparecen algúns que necesitan determinados tipos de instrumentos de avaliación para a súa verificación. □ Estes estándares imprescindibles suscitan outros tipos de instrumentos de avaliación diferentes á proba obxectiva escrita (por exemplo: listas de control, rúbricas, traballos colectivos, debates, exposicións orais de temas, etc.

Asociación entre instrumentos de avaliación e estándares mínimos					sufi cien	insu fici
Estándares mínimos (Código)	Tipo de instrumento	Avaliación na que se aplica				
		1 ^a	2 ^a	3 ^a		

5.-Actividades e Temporalización.

C.N

Criterio de avaliación	Estándares		T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación Guía	
Bloque 1: Iniciación á actividade científica							
CN-B1.1	5°-CNB1.1.1 - Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CCL CSIEE CAA CD CMCT
CN-B1.1	5°-CNB1.1.2 - Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Producións orais.	CCL CMCT
CN-B1.1	5°-CNB1.1.3 - Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.).		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSIEE CMCT CD
CN-B1.1	5°-CNB1.1.4 - Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro	CMCTCAA CCL

Programación anual 2020-2021

					anecdótico (anecdótico).		
CN-B1.1	5°-CNB1.1.5 - Efectúa búsquedas guiadas de información na rede.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Entrevista.	CAA CMCT CD
CN-B1.1	5°-CNB1.1.6 - Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CAA CMCT CD
CN-B1.2	5°-CNB1.2.1 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSIEE CAA CMCT
CN-B1.3	5°-CNB1.3.1 - Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CSC CMCT CSIEE
CN-B1.3	5°-CNB1.3.2 - Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CSC CD
CN-B1.3	5°-CNB1.3.3 - Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CD CAA CMCT
CN-B1.4	5°-CNB1.4.1 - Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario,		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CMCT CCLCAA CSIEE

	realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.						
CN-B1.4	5°-CNB1.4.2 - Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.		X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Traballo de aplicación e síntese.</p>	<p>CMCT CCL</p> <p>CSCCDCAA</p> <p>CSIEE</p>
Bloque 2: O ser humano e saúde							
CN-B2.1	5°-CNB2.1.1 - Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.		X	X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCT
CN-B2.1	5°-CNB2.1.2 - Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.		X	X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCT
CN-B2.3	5°-CNB2.3.1 - Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Portfolio. Caderno de clase.</p>	CMCTCSC
CN-B2.3	5°-CNB2.3.2 - Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCLCSC

CN-B2.3	5°-CNB2.3.3 - Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea. Posta en común.</p>	CMCTCSC
Bloque 3: Os seres vivos							
CN-B3.1	5°-CNB3.1.1 - Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCT CCL
CN-B3.2	5°-CNB3.2.1 - Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCT
CN-B3.2	5°-CNB3.2.2 - Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCT
CN-B3.3	5°-CNB3.3.1 - Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCTCCL
CN-B3.3	5°-CNB3.3.2 - Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCTCCL
CN-B3.3	5°-CNB3.3.3 - Identifica algunhas actuacións humanas			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p>	CMCTCSC

	que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado.					INSTRUMENTOS: Investigacións.	
CN-B3.3	5°-CNB3.3.4 - Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Posta en común. Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CMCT
CN-B3.3	5°-CNB3.3.5 - Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Gravacións e análise. Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común. Gravación e análise. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCL CD
Bloque 4: Materia e enerxía							
CN-B4.1	5°-CNB4.1.1 - Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica).			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Xogos de simulación e dramáticos. Resumo.</p>	CMCT
CN-B4.2	5°-CNB4.2.1 - Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCT
CN-B4.2	5°-CNB4.2.2 - Describe a diferenza entre masa e volume.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Cuestionarios.</p> <p>INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Cuestionario aberto.</p>	CMCTCCL
CN-B4.2	5°-CNB4.2.3 - Identifica e				X	PROCEDEMENTOS: Análise das	CMCTCCL

Programación anual 2020-2021

	explica as principais características da flotación nun medio líquido.				produccións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Resolución de exercicios e problemas. Investigacións.	
CN-B4.3	5°-CNB4.3.1 - Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Gravacións e análise. INSTRUMENTOS: Investigacións. Gravación e análise. Resumo.	CMCTCCL CSC
CN-B4.4	5°-CNB4.4.1 - Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciación hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Investigacións. Portfolio.	CMCT CAA CSIEE CCL CD
CN-B4.4	5°-CNB4.4.2 - Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Portfolio.	CMCT
CN-B4.4	5°-CNB4.4.3 - Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Xogos de simulación e dramáticos. Posta en común. Traballo de aplicación e síntese.	CMCT
CN-B4.4	5°-CNB4.4.4 - Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos	X	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro	CMCT

	instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na aula e no centro.				anecdótico (anecdótico).	
Bloque 5: A tecnoloxía: obxectos e máquinas						
CN-B5.1	5°-CNB5.1.1 - Observa e identifica os elementos dun circuito eléctrico e constrúe un.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións plásticas. Investigacións.</p>	CMCT CSIEE
CN-B5.1	5°-CNB5.1.2 - Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións plásticas. Investigacións. Xogos de simulación e dramáticos. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCL
CN-B5.1	5°-CNB5.1.3 - Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCL
CN-B5.2	5°-CNB5.2.1 - Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese. Caderno de clase.</p>	CMCT CCL CSC
CN-B5.2	5°-CNB5.2.2 - Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Producións orais. Investigacións.</p>	CMCT CCL CSC
CN-B5.2	5°-CNB5.2.3 - Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Cuestionarios.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Cuestionario aberto. Resumo. Caderno de clase.</p>	CMCT CCL CSC CCEC

	a comunicación.					
--	-----------------	--	--	--	--	--

C.S

Criterio de avaliación	Estándares	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
					Instrumentos avaliación / Procedementos avaliación-Guía	
Bloque 1: Iniciación á actividade científica						
CN-B1.1	5°-CNB1.1.1 - Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CCL CSIEE CAA CD CMCT
CN-B1.1	5°-CNB1.1.2 - Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Producións orais.	CCL CMCT
CN-B1.1	5°-CNB1.1.3 - Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.).	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSIEE CMCT CD
CN-B1.1	5°-CNB1.1.4 - Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCTCAA CCL
CN-B1.1	5°-CNB1.1.5 - Efectúa búsquedas guiadas de información na rede.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Entrevista.	CAA CMCT CD
CN-B1.1	5°-CNB1.1.6 - Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CAA CMCT CD
CN-B1.2	5°-CNB1.2.1 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSIEE CAA CMCT
CN-B1.3	5°-CNB1.3.1 - Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CSC CMCT CSIEE
CN-B1.3	5°-CNB1.3.2 - Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CSC CD

Programación anual 2020-2021

	comunicación.					
CN-B1.3	5°-CNB1.3.3 - Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CD CAA CMCT
CN-B1.4	5°-CNB1.4.1 - Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións.</p>	CMCT CCLCAA CSIEE
CN-B1.4	5°-CNB1.4.2 - Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCT CCL CSCDCAA CSIEE
Bloque 2: O ser humano e saúde						
CN-B2.1	5°-CNB2.1.1 - Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.	X	X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCT
CN-B2.1	5°-CNB2.1.2 - Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	X	X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCT
CN-B2.3	5°-CNB2.3.1 - Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Portfolio. Caderno de clase.</p>	CMCTCSC
CN-B2.3	5°-CNB2.3.2 - Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCLCSC
CN-B2.3	5°-CNB2.3.3 - Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea. Posta en común.</p>	CMCTCSC
Bloque 3: Os seres vivos						
CN-B3.1	5°-CNB3.1.1 - Identifica e describe a estrutura dos seres	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p>	CMCT CCL

Programación anual 2020-2021

	vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles.				INSTRUMENTOS: Investigacións. Caderno de clase.	
CN-B3.2	5º-CNB3.2.1 - Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Investigacións. Caderno de clase.	CMCT
CN-B3.2	5º-CNB3.2.2 - Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.	CMCT
CN-B3.3	5º-CNB3.3.1 - Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Investigacións. Caderno de clase.	CMCTCCL
CN-B3.3	5º-CNB3.3.2 - Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Investigacións. Caderno de clase.	CMCTCCL
CN-B3.3	5º-CNB3.3.3 - Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CMCTCSC
CN-B3.3	5º-CNB3.3.4 - Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Investigacións. Posta en común. Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCT
CN-B3.3	5º-CNB3.3.5 - Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados.	X			PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Gravacións e análise. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común. Gravación e análise. Traballo de aplicación e síntese.	CMCTCCL CD
Bloque 4: Materia e enerxía						
CN-B4.1	5º-CNB4.1.1 - Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Xogos de	CMCT

Programación anual 2020-2021

	térmica).				simulación e dramáticos. Resumo.	
CN-B4.2	5°-CNB4.2.1 - Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.	CMCT
CN-B4.2	5°-CNB4.2.2 - Describe a diferenza entre masa e volume.			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Cuestionarios. INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Cuestionario aberto.	CMCTCCL
CN-B4.2	5°-CNB4.2.3 - Identifica e explica as principais características da flotación nun medio líquido.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Resolución de exercicios e problemas. Investigacións.	CMCTCCL
CN-B4.3	5°-CNB4.3.1 - Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Gravacións e análise. INSTRUMENTOS: Investigacións. Gravación e análise. Resumo.	CMCTCCL CSC
CN-B4.4	5°-CNB4.4.1 - Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciación hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Investigacións. Portfolio.	CMCT CAA CSIEE CCL CD
CN-B4.4	5°-CNB4.4.2 - Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Portfolio.	CMCT
CN-B4.4	5°-CNB4.4.3 - Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Xogos de simulación e dramáticos. Posta en común. Traballo de aplicación e síntese.	CMCT
CN-B4.4	5°-CNB4.4.4 - Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na aula e no centro.	X	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCT
Bloque 5: A tecnoloxía: obxectos e máquinas						
CN-B5.1	5°-CNB5.1.1 - Observa e identifica os elementos dun			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CMCT CSIEE

Programación anual 2020-2021

	circuíto eléctrico e constrúe un.					INSTRUMENTOS: Producións plásticas. Investigacións.	
CN-B5.1	5º-CNB5.1.2 - Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá.			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas. Investigacións. Xogos de simulación e dramáticos. Traballo de aplicación e síntese.	CMCTCCL
CN-B5.1	5º-CNB5.1.3 - Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.	CMCTCCL
CN-B5.2	5º-CNB5.2.1 - Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade.			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese. Caderno de clase.	CMCT CCL CSC
CN-B5.2	5º-CNB5.2.2 - Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Producións orais. Investigacións.	CMCT CCL CSC
CN-B5.2	5º-CNB5.2.3 - Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Cuestionarios. INSTRUMENTOS: Investigacións. Cuestionario aberto. Resumo. Caderno de clase.	CMCT CCL CSC CCEC

MATEMÁTICAS

Criterio de avaliación	Estándares		T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación -Guía	
Bloque 1: Iniciación á actividade científica							
CN-B1.1	5º-CNB1.1.1 - Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CCL CSIEE CAA CD CMCT
CN-B1.1	5º-CNB1.1.2 - Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Producións orais.	CCL CMCT

Programación anual 2020-2021

	comprensión de textos orais e/ou escritos.						
CN-B1.1	5º-CNB1.1.3 - Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.).	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSIEE CMCT CD	
CN-B1.1	5º-CNB1.1.4 - Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCTCAA CCL	
CN-B1.1	5º-CNB1.1.5 - Efectúa búsquedas guiadas de información na rede.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Entrevista.	CAA CMCT CD	
CN-B1.1	5º-CNB1.1.6 - Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CAA CMCT CD	
CN-B1.2	5º-CNB1.2.1 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSIEE CAA CMCT	
CN-B1.3	5º-CNB1.3.1 - Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CSC CMCT CSIEE	
CN-B1.3	5º-CNB1.3.2 - Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CSC CD	
CN-B1.3	5º-CNB1.3.3 - Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CD CAA CMCT	
CN-B1.4	5º-CNB1.4.1 - Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CMCT CCLCAA CSIEE	
CN-B1.4	5º-CNB1.4.2 - Presenta un informe, de forma oral ou	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CMCT CCL CSCCDCAA	

	escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.					INSTRUMENTOS: Producións orais. Traballo de aplicación e síntese.	CSIEE
Bloque 2: O ser humano e saúde							
CN-B2.1	5º-CNB2.1.1 - Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.		X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Caderno de clase.	CMCT
CN-B2.1	5º-CNB2.1.2 - Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.		X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Caderno de clase.	CMCT
CN-B2.3	5º-CNB2.3.1 - Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Portfolio. Caderno de clase.	CMCTCSC
CN-B2.3	5º-CNB2.3.2 - Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables.			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.	CMCTCCLCSC
CN-B2.3	5º-CNB2.3.3 - Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.			X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea. Posta en común.	CMCTCSC
Bloque 3: Os seres vivos							
CN-B3.1	5º-CNB3.1.1 - Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles.		X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Caderno de clase.	CMCT CCL
CN-B3.2	5º-CNB3.2.1 - Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.		X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Investigacións. Caderno de clase.	CMCT

Programación anual 2020-2021

CN-B3.2	5º-CNB3.2.2 - Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCT
CN-B3.3	5º-CNB3.3.1 - Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCTCCL
CN-B3.3	5º-CNB3.3.2 - Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Investigacións. Caderno de clase.</p>	CMCTCCL
CN-B3.3	5º-CNB3.3.3 - Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións.</p>	CMCTCSC
CN-B3.3	5º-CNB3.3.4 - Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Posta en común. Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CMCT
CN-B3.3	5º-CNB3.3.5 - Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Gravacións e análise. Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común. Gravación e análise. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCL CD
Bloque 4: Materia e enerxía							
CN-B4.1	5º-CNB4.1.1 - Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica).			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Xogos de simulación e dramáticos. Resumo.</p>	CMCT
CN-B4.2	5º-CNB4.2.1 - Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCT
CN-B4.2	5º-CNB4.2.2 - Describe a diferenza entre masa e volume.			X		<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Cuestionarios.</p>	CMCTCCL

Programación anual 2020-2021

						INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Cuestionario aberto.	
CN-B4.2	5º-CNB4.2.3 - Identifica e explica as principais características da flotación nun medio líquido.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo. Resolución de exercicios e problemas. Investigacións.	CMCTCCL
CN-B4.3	5º-CNB4.3.1 - Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Gravacións e análise. INSTRUMENTOS: Investigacións. Gravación e análise. Resumo.	CMCTCCL CSC
CN-B4.4	5º-CNB4.4.1 - Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciación hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Investigacións. Portfolio.	CMCT CAA CSIEE CCL CD
CN-B4.4	5º-CNB4.4.2 - Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións. Portfolio.	CMCT
CN-B4.4	5º-CNB4.4.3 - Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Xogos de simulación e dramáticos. Posta en común. Traballo de aplicación e síntese.	CMCT
CN-B4.4	5º-CNB4.4.4 - Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na aula e no centro.		X	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCT
Bloque 5: A tecnoloxía: obxectos e máquinas							
CN-B5.1	5º-CNB5.1.1 - Observa e identifica os elementos dun circuíto eléctrico e constrúe un.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas. Investigacións.	CMCT CSIEE
CN-B5.1	5º-CNB5.1.2 - Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións	CMCTCCL

Programación anual 2020-2021

					plásticas. Investigacións. Xogos de simulación e dramáticos. Traballo de aplicación e síntese.	
CN-B5.1	5º-CNB5.1.3 - Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCTCCL
CN-B5.2	5º-CNB5.2.1 - Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para a sociedade.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Investigacións. Traballo de aplicación e síntese. Caderno de clase.</p>	CMCT CCL CSC
CN-B5.2	5º-CNB5.2.2 - Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Producións orais. Investigacións.</p>	CMCT CCL CSC
CN-B5.2	5º-CNB5.2.3 - Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Cuestionarios.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Cuestionario aberto. Resumo. Caderno de clase.</p>	CMCT CCL CSC CCEC

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA						
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave				
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR						
TEMPORALIZACIÓN			1º T	2º T	3º T	
<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ás intervencións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 		X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X	

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integral nas producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais, recoñecendo o valor complementario e modificador destes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume axeitados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario axeitado e estrutura coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.1. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> - diálogos - exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.				
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonemagrafía idénticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais, e identificar ideas ou valores non explícitos accesibles á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.1. Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Memorizar e reproducir textos axeitados á súa idade, seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 			X
<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos (narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 			X
<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada textos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	de diferente complexidade.				
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social: 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados a súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Utilizar as estratexias de control do proceso lector (anticipación do significado, formulación de hipóteses, uso do dicionario, relectura). 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.5. Relaciona a información contida nos gráficos e ilustracións e a relaciona coa información que aparece no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCT CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais nos seus textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Ler por propia iniciativa e con diferentes finalidades textos de tipoloxía diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar diferentes fontes e soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta algunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Mostra interese por manter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado. 	<ul style="list-style-type: none"> LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, a orde e a presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas... 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA CSIEE 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CCEC 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.4. Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.5. Aмосa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Utilizar de xeito autónomo o dicionario. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do área. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis...facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión e mellorar a súa presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Escribir os textos establecidos no plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais e a súa función na lingua: presentar a nome, substituír a nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subjuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.3. Diferencia familias 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	de palabras.				
<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícasnas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSC 			X
<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e consideralos como un medio de aprendizaxe e 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
enriquecemento persoal.					
<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Integrar a lectura expresiva, a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE CCEC 			X
<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade ou de produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCEC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 			X

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR					
TEMPORALIZACIÓN			1ºT	2ºT	3ºT
<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Comprender textos orais nos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de internet, identifica o tema e elabora un resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.2.2. Elabora textos orais nos imitando modelos de calquera medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 	X	X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA						
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave				
<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Interpretar correctamente a retranca, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas que estes resulten bastante evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotiánou do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSEIEE 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae, de xeito global, as ideas máis destacadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.3. Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA 		X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 				X
<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	X	X	X	

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	▪ LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escolaoufórada.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	X	X	X
	▪ LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	X	X	X
	▪ LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	X	X	X
	▪ LGB1.6.5. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA	X	X	X
▪ B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	▪ LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	▪ CCL ▪ CAA		X	X
	▪ LGB1.7.2. Elaborar un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados.	▪ CCL		X	X
	▪ LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	▪ CCL ▪ CSC	X	X	X
	▪ LGB1.7.4. Amosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	▪ CCL ▪ CCEC	X	X	X
▪ B1.8. Elaborar textos orais nos propios medios de comunicación.	▪ LGB1.8.1. Elaborar textos nos propios medios de comunicación.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC	X	X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA						
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave				
<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súas producións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CAA 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Aposar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Aposar respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Interesarse por aposar unha pronuncia e entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC CSIEE 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.12. Usar, de maneira xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.12.1. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.12.2. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.13.1. Recoñece textos orais nos pertencentes a diferentes variedades dialectais moi evidentes da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 				X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.14.1. Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación... 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 	X	X	X	

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dotes sentidos bastante evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.4. Interpreta, personificacións, hipérbolos, ironías e dotes sentidos en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferenza, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 			X
<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoo co contido do texto que acompaña. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE CMCT 		X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	voz adecuados.				
	▪ LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC		X	
	▪ LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	▪ CCL ▪ CSC			X
▪ B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coñecemento e mellora.	▪ LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coñecemento e mellora.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	X	X	X
	▪ LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coñecemento e mellora.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	X	X	X
	▪ LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CD		X	X
▪ B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	▪ LGB2.9.1. Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	X	X	X
▪ B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	▪ LGB2.10.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC	X	X	X
▪ B2.11. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	▪ LGB2.11.1. Selecciona persoalmente as lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades.	▪ CCL	X	X	X
	▪ LGB2.11.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE	X	X	X
▪ B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes	▪ LGB2.12.1. Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes,	▪ CCL ▪ CCEC			X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
variedades da lingua galega.	das variedades da lingua galega.				
	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guiños. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.3. Utiliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.5. Escribe e presenta textos propios elaborando borradores. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 		X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
<p>permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios moisixelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CAA 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.3.1. Elabora textos escritos propios do ámbito académico (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CAA CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.4.2. Escribe textos sinxelos de carácter creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.4.3. Aprecio polos usos creativos da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X	X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA						
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave				
<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Usar as TIC, con certa autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.1. Busca e selecciona información en diferentes fontes e soportes dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE CD 		X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.3. Utiliza, habitualmente, correctores de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 		X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentaciónselementais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSIEE 				X
<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSIEE 		X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado... en calquera soporte. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais polasúa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X			
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X			

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave			
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		
<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unhasintaxe adecuada nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendounha valoración dos resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.2. Usa unhasintaxe adecuada nas súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 			X
<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición... 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
	cohesión nos textos: anáfora, sinónimos...	<ul style="list-style-type: none"> CAA 			
<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha outra. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo indirecto. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario en papel oudixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Coñecer, dexeito xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.8.1. Coñece, de xeito xeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.9.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.9.2 Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
<ul style="list-style-type: none"> B5.1 escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos, cantigas) e da literatura galega en xeral 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler textos e obras n galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD 	X	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérboles e xogos de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CAA 			X

LINGUA GALEGA E LITERATURA					
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave			
	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.4. Identifica os temas recorrentes na literatura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 		X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Aposar interese, respecto e tolerancia ante las diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.7.2. Amos curiosidade por coñecer outras costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC 			X

Actividades.

As actividades están consideradas reflexionando sobre as capacidades que queremos desenvolver e en función dos obxectivos propostos e relacionados directamente coas competencias clave; asemade, o xeito de organizar as mesmas responden ós principios metodolóxicos marcados na programación. Consideraremos tódolos **ámbitos de experiencia, intereses e necesidades** dos nenos/as, para decidir nun principio cales son as máis axeitadas para desenvolver os obxectivos e os contidos. En canto aos criterios a ter en conta no seu deseño, han de ser **significativas**, que teñen interese para o alumno/a, que participen e lles motiven, que supoñan un reto para a súa competencia persoal. Por outra banda que **potencie as relacións entre iguais**, nun clima acolledor e cálido, establecendo actividades de G. Grupo, P. Grupo, Individuais empregando dinámicas baseadas na aprendizaxe cooperativa. Procurar no seu desenvolvemento a **participación de distintos membros da comunidade educativa** (familias, mestres,

ANPA, organismos, recursos públicos...) Temos en conta tamén os **espazos, os materiais e recursos** que se van a empregar.

As actividades que se realizarán ao longo do curso estarán pensadas para o máximo cumprimento dos distintos obxectivos marcados para as áreas.

As actividades discurrirán tendo en conta os distintos escenariossegún o COVID-19

- Presenciais
- Semi presenciais/No presenciais: Onde basándonos nos principios básicos (letra negra) empregaremos as aulas EDIXGAL con todos os seus recursos:Contidos dixitais,interacción dos exercicios,video conferencias para explicacións...

6.-Procedementos e instrumentos de avaliación.

A avaliación está recollida no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, ena Orde do 9 de xuño de 2016, pola que se regula a avaliación na educación.

Nas asignaturas de CN-CS-Matemáticas e nas Linguas quedan indicados no apartado anterior, que empregaremos como un referente guía xa que na mesma debe existir a posibilidade de modificación en atención ao alumnado e a situación COVID19 que vivamos.

Salientar os principios básicos que regulan este apartado:

Avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado.

A avaliación concíbese da seguinte maneira:

Continua e global tendo en conta o progreso do alumno no conxunto das áreas do currículo.

Contémplanse tres modalidades:

- **Avaliación inicial.** Proporciona datos acerca do punto de partida de cada alumno que permiten unha atención es diferenzas e unha metodoloxía adecuada.

Pártese da información da familia, do informe do centro do curso anterior, dunha observación directa do neno nos primeiros días de clase, o iniciar calquera unidade didáctica, proxecto e dunha exploración de coñecementos previos.

- **Avaliación formativa e continua.** Concédelle importancia á evolución do alumnado conferindo unha visión das dificultades e dos progresos de cada un/ unha.

Pártese da observación directa e sistemática sobre:

- Grao de participación e interese nas tarefas colectivas.

- Progresos e dificultades dos novos contidos.

- Revisión diaria das actividades individuais.

- Corrección das actividades na clase en gran grupo e individual.

- **Avaliación sumativa.** Establece os resultados ao remate do proceso total de aprendizaxe en cada período formativo e a consecución dos obxectivos.

-Individualizada, centrándose na evolución de cada alumno e na súa situación inicial e particularidades.

-**Integradora**, para o cal contempla a existencia de diferentes grupos e situacións e a flexibilidade na aplicación dos criterios de avaliación que se seleccionan.

-Cualitativa, na medida en que se aprecian todos os aspectos que inciden en cada situación particular e se avalían de forma equilibrada os diversos niveis de desenvolvemento do alumno, non só os de carácter cognitivo.

-Orientadora, dado que lle proporciona ao alumno ou á alumna a información precisa para mellorar a súa aprendizaxe e adquirir estratexias apropiadas.

Observación sistemática	Análise da produción dos alumnos/as.	Intercambios orais co alumnado (exposición, entrevistas, diálogo, debate, probas orais)	Probas específicas
<ul style="list-style-type: none"> - Escala de observación. - Rexistro anecdótico persoal. - Diario de clase. - Lista de cotexo. - Oralidade na asemblea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lista de cotexo. - Monografías. - Resumos. - Traballos de aplicación e síntese. - Caderno de clase - Textos escritos - Gravacións orais - O portfolio - Mapas mentais. - Control de tempo para as lecturas en silencio con preguntas curtas da lectura lida. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lista de cotexo. - Fichas de observación. - Guías de diálogo. - Posta en común. 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas de resposta aberta: <ul style="list-style-type: none"> - De composición - De solución de problemas. - De resposta curta. - Probas de resposta pechada, obxectivas ou de selección: <ul style="list-style-type: none"> - Verdadeiro-falso. - Multiítem. - Con base de texto. - Con base gráfica.

7.-Metodoloxía.

Tendo en conta que a educación inicial é cada vez máis determinante, é necesario establecer as condicións que permitan cambios metodolóxicos que fagan posible acadar os obxectivos propostos. En consecuencia, o establecemento de medidas para actuar sobre o currículo son imprescindibles para a mellora. A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, modificou o artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, para definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas. O currículo está integrado polos obxectivos da etapa educativa; as competencias, ou capacidades para activar e aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza ou cada etapa educativa, para lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos; os contidos, ou conxuntos de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias; a metodoloxía didáctica, que comprende tanto a descrición das prácticas

docentes coma a organización do traballo do persoal docente; os estándares e resultados de aprendizaxe avaliábelas, e os criterios de avaliación do grao de adquisición das competencias e do logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas en que participe o alumnado.

A finalidade da educación primaria é facilitarlles aos alumnos e ás alumnas as aprendizaxes da expresión e da comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición de nocións básicas da cultura, os hábitos de convivencia, de estudo e de traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e de preparalos/as para cursar con aproveitamento a educación secundaria obrigatoria. A acción educativa nesta etapa procurará a integración das experiencias e aprendizaxes do alumnado e adaptarse aos seus ritmos de traballo.

Na actualidade e a efectos da nova Lei enténdese **METODOLOXÍA DIDÁCTICA**:

O conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados.

Deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Sen prexuízo do seu tratamento específico das disciplinas de cada curso, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as disciplinas.

Na metodoloxía empregada nos diversos bloques de contidos referirase e relacionarase os seguintes aspectos a ter en conta: a prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia. Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual. Incorporan elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.

1-1-Principios metodolóxicos

- .A metodoloxía didáctica será fundamentalmente **comunicativa, inclusiva, activa e participativa**, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Neste sentido prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

.A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.

.A lectura constitúe un factor fundamental para o desenvolvemento das competencias clave; é de especial relevancia o desenvolvemento de estratexias de comprensión lectora de todo tipo de textos e imaxes, en calquera soporte e formato.

Todos os aspectos da área de Ciencias da natureza e Ciencias sociais son concibidos como ámbitos de aprendizaxe desde os cales se pode facer fincapé na comprensión da realidade e no desenvolvemento de actitudes críticas. Preténdese que os alumnos e as alumnas desenvolvan as súas habilidades cognitivas de observar, comparar, ordenar, clasificar, inferir, transferir, representar, avaliar...

Para a construción e a consolidación das aprendizaxes partírase, en todo momento, dos coñecementos previos do alumnado, do contexto máis próximo e do seu nivel evolutivo, cognitivo e emocional. Este proceso implica a secuenciación dos contidos partindo do que eles xa coñecen para así avanzar e ir de aprendizaxes máis simples cara outros máis complexos.

O alumnado debe ser o protagonista das súas aprendizaxes, a construción das aprendizaxes é persoal e, polo tanto, moi diversa polo que se presentarán propostas de traballo individual e de equipo que posibilitan a resolución conxunta das tarefas e favorezan a inclusión do alumnado.

Buscar propostas e estratexias que activen ao alumnado que promovan a curiosidade e a motivación neste, de cara á investigación e resolución de problemas e que lle permitan ser consciente de que el é o responsable das súas aprendizaxes.

Por último, teremos en conta as seguintes orientacións metodolóxicas:

- Os contidos da área de Ciencias da Natureza e Ciencias Sociais están interrelacionados cos doutras áreas polo que se potenciará un enfoque globalizador e interdisciplinario que teña en conta a transversalidade da aprendizaxe baseada en competencias.
- Os contidos conceptuais, procedementais e actitudinais deben ser traballados na aula arredor da realización de tarefas integradas que faciliten a contextualización de aprendizaxes, proxectos, pequenas investigacións no medio, actividades de experimentación, resolución de problemas concretos, realización de debates sobre temas de actualidade (medioambientais, de saúde, de consumo...), onde o alumnado avance no desempeño das competencias clave ao longo da etapa, elixindo en cada caso a metodoloxía axeitada en función das necesidades.
- As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta de tarefas, proxectos e investigacións, fomentarán hábitos de traballo en equipo, a resolución pacífica de conflitos e potenciarán unha axeitada atención á diversidade.

*O deseño e desenvolvemento de propostas didácticas integradas, activas, contextualizadas, cunha finalidade e funcionalidade clara, planificadas

con rigor, que impliquen e posibiliten a activación da variedade de procesos cognitivos e contribúan e aseguren o desenvolvemento de todas as competencias ao longo de toda a etapa. Serán propostas de traballo que xurdan dun problema, acontecemento ou inqueda, que supoñan un proceso de investigación e acción que garanta a participación activa do alumnado, a experimentación e a funcionalidade das aprendizaxes e que lle permita organizar o seu pensamento, a reflexión crítica e facilite o proceso de autorregulación das aprendizaxes. O traballo por proxectos, os estudos de casos, a aprendizaxe baseada en problemas, as experiencias de aprendizaxe por servizo, as prácticas de aprendizaxe colaborativa, as prácticas de ensinanza e aprendizaxe baseadas no pensamento crítico e creativo e as experiencias en comunidades de aprendizaxe serían propostas que responderían a ese perfil.

▪ É fundamental o aproveitamento dos recursos propios da contorna, non soamente físicos, senón tamén humanos..

* A posta en práctica das realidades conceptuais non entorno máis próximo permitirán vivenciar os contidos moito permitindo a formación como personas, por elo faremos fincapé nos proxectos de centro como Turonia ,Biblioteca “Vida saudable” para fomentar unha metodoloxía ACTIVA e VIVENCIADA

Para avanzar na mellora dos resultados empregaremos, entre outras, metodoloxías innovadoras como:

.**STEAM**, integrando Ciencias, Tecnoloxía, Matemáticas e Artes a través de robótica ou actividades como a lectura de datos grazas a una estación meteorolóxica, proceso garante a experimentación e a funcionalidade das aprendizaxes.

A metodoloxía empregada ven condicionada polo feito do emprego dos libros dixitais de edixgal u non , o que condicionará os tempos, os espazos, a avaliación tanto do alumnado como do profesorado. Sendo necesario unha elaboración máis laboriosa do material didáctico empregado.

En todas as materias levaranse a cabo as seguintes orientacións metodolóxicas:

- Partir dos coñecementos previos do alumnado e do seu nivel de desenvolvemento.
- Potenciar a aprendizaxe significativa.
- Crear un clima de seguridade e confianza.
- Aprendizaxe baseado en proxectos, problemas, investigación...
- Utilizar unha linguaxe clara, sinxela na presentación de novos contidos.
- Gradación das actividades.
- Utilizar a cooperación e axuda entre iguais.
- Integración efectiva das TIC na aula.
- Uso do erro como mecanismo de mellora.
- Traballar dende unha perspectiva globalizadora.
- Potenciar a resolución pacífica de conflitos e a necesidade de acordos e consensos.
- Favorecer a aprendizaxe activa integrando ao alumnado na dinámica xeral, fomentando a participación.
- Favorecer a creatividade e capacidade de expresión o interese e a individualización e socialización.

- Atención á diversidade do alumnado.
- Coordinación entre todos os profesionais que interveñen.
- Favorecer a participación e colaboración coas familias.

8.-Materiais e recursos didácticos incluídos os libros de texto.

Os recursos materiais caracterízanse pola súa variedade e polo amplo abano de posibilidades de utilización. Nesta liña, priorizo que o alumnado utilice recursos da vida cotiá, das tecnoloxías, da creación e, moi especialmente, empregue recursos que posibiliten a atención á diversidade dos alumnos/as.

Entendemos por recurso todo aquilo que utilizamos coa intención de favorecer o proceso de ensino-aprendizaxe. Teñen diferentes funcións dependendo da utilización que se faga deles.

Suxerimos o uso dos materiais seguintes:

- O libro do alumnado para as distintas áreas de diferentes editoriais e como facilitador de información.
- A proposta didáctica de outros libros de texto e de información (dicionarios, prensa, revistas, ensaios, vídeos...)
- Os recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo e ampliación.
 - Recursos elaborados pola mestra (mínimos, ampliación e reforzo)
- O caderno de traballo
- Os materiais dixitais
 - Información acadada noutro tipo de soporte: Blogs, espazo Abalar
 - Aplicacións educativas.
 - A biblioteca como recurso vivo e continuo.
 - Tics

Proporcionar información a través de libros, vídeos, recursos informáticos, recursos naturais, EDIXGAL, etc. Este ano os recursos de Edixgal (Netex, Aula Planeta e Edebé) e fichas, mapas mentais,...), taboleiros didácticos, materiais manipulativos, materiais audiovisuais (imaxes, material sonoro, etc.), material informático e audiovisual (actividades temáticas, presentacións multimedia, enciclopedias, etc.), servizos telemáticos (páxinas web, blog, enciclopedias, etc.), vídeos interactivos, materiais de expresión artística etc

- Outros: Recursos humanos, recursos da contorna, a experiencia vivenciada do coidado do medio ambiente (reciclaxe, invernadoiro...)
- Servir de orientación ao alumnado axudándolles a organizar a información, a relacionar conceptos, a aplicalos, a crear outros novos, etc.
- Motivar, espertar e manter o interese. Un bo material didáctico sempre debe resultar motivador para o alumnado.

Traballamos polo tanto aproveitando todos os recursos que o Entorno, as familias, as vivencias as inxerencias poidan aportar en beneficio do proceso E/A

9.-Criterios de avaliación e de cualificación e promoción.

ORDEN do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción de alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

Ó longo do curso avaliarei tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a miña propia práctica docente, para o que estableceréi indicadores de logro nas programacións.

Manterei os requisitos aprobados no PE do centro e terei en conta os criterios de avaliación e promoción establecidos no PE con pequenas matizacións, sabendo de antemán que estes os podería modificar según o preguntado ao director do centro.

ELEMENTOS AVALIABLES	PUNTUACIÓN MÁXIMA	Observacións
Probas de avaliación escritas ou orais. (tendo en conta nivel de escritura e expresión oral-escrita) Atención, interés e aplicación do aprendido. Preguntas e respostas na clase. Tarefas feitas na pizarra –na clase Traballo individual e traballo en grupo. Intervencións positivas na clase. Tarefas edixgal	50%	Daremos peso dentro da calificación global de cada asignatura ó rendemento específico demostrado polo alumnado e evidenciado a través de diferentes probas de rendemento (tanto escritas como orais) realizadas para comprobar tanto o nivel de coñecementos adquiridos como a capacidade de xeneralización de ditos aprendizaxes..Preguntas directas sobre o que se está traballando.
Fichas , desenvolvemento de traballos, cadernos de traballo diario de clase e de casa. Coidado do material.	35%	Observación de traballos nos cadernos, libros dixitais e forma de traballar. -Realización correcta dos traballos. -Organización e boa presentación das tarefas. -Estudio diario e realización diaria das actividades individuais das asignaturas tanto na aula como nas casas. -Regularidade e constancia no traballo diario
Cumprimento das normas.	10%	Non podemos olvidar que a actitude positiva cara a aprendizaxe favorece a adquisición de coñecementos.É por isto polo que ao alumnado teráselle en conta o interese mostrado en cada materia, a atención, a escoita activa e o respecto mostrado hacia os diferentes elementos (persoais e materiais) que constitúen o proceso de ensinanza- aprendizaxe.
Adaptación ao grupo (colaboración, tolerancia, adaptación). Corrección no trato (profesorado, persoal non docente, compañeiros).	5%	

Nas áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá

Non debemos perder en conta que, como xa expuxemos antes, a avaliación é o resultado de pór en valor todo o traballo desenvolvido, non só o recollido en probas puntuais. Os criterios de avaliación e cualificación nas áreas de Lingua Galega e Castelá son as seguintes:

20%: probas orais, preguntas e respostas na clase, intervencións positivas na aula.

30%: probas escritas.

30%: traballo diario de clase e de casa (incluída a presentación) e coidado do material.

20%: Cumprimento das normas establecidas, adaptación ao grupo (colaboración, tolerancia), corrección no trato (profesorado, compañeiros, persoal non docente).

En canto aos criterios de promoción serán os seguintes (aprobados no centro):

- Unha materia suspensa, promociona.
- Dúas materias suspensas, promociona, agás que esas materias sexan instrumentais, entón non promocionaría.
- Tres ou máis materias suspensas, non promociona.
- Promocionará por Imperativo Legal o alumnado que xa teña permanecido un ano máis nalgún curso da Educación Primaria, tal e como regula a normativa vixente.

Criterios de promoción: referidos a o PE

- CRITERIO DE MADUREZ

O alumnado promocionará ao ciclo seguinte ou a etapa de educación secundaria obrigatoria, se alcanzou o desenvolvemento correspondente das competencias básicas, os obxectivos de ciclo ou etapa e un adecuado grao de madurez persoal (autonomía e responsabilidade), académica (motivación e interese pola aprendizaxe) e social(integración no grupo e a competencia social). Accederase igualmente cando as aprendizaxes non alcanzadas non sexan un obstáculo para seguir satisfactoriamente o seguinte ciclo ou a nova etapa, aínda no caso de que haxa materias avaliadas negativamente.

- CRITERIO DE IMPERATIVO LEGAL

Como a decisión de que o alumnado permaneza un ano máis no mesmo ciclo so se pode adoptar una vez ao longo da E.Primaria, os/as alumnos /as que xa permanecerán un ano máis nun ciclo, promocionarán ao ciclo ou etapa seguinte, aínda cando non teñan acadados os obxectivos do mesmo.

- CRITERIO NUMÉRICO

Con carácter orientativo, os alumnos e alumnas de educación primaria promocionan ao ciclo ou etapa

seguinte cando se cumplan as seguintes condición

Nº	ÁREAS	DECISIÓN
1	Calquera	Promociona con recomendación de traballar nesta área
2	LCastelá, LGalega, Matemáticas	Nonpromociona
3	Unhadestasáreas con E.F e E.A: .LCasteláou LGalega ou MatemáticasouCoñecementodoMedioouInglés e EducaciónFísicaeEducaciónArtística. .CoñecementodoMedioeInglés e EducaciónFísicauEducaciónArtística	Promociona
4 ou máis		Non promociona

10.-Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e práctica docente.

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programacións didácticas. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica(tema-proxecto...) proponho unha secuencia de preguntas que me permitan avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo proponho unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódo realizala ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			

Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

11.-Diseño da avaliación inicial e consecuencias do resultado.

Remito o aportado no ANEXO 0 do inicio desta programación

Situación variada polo Covid 19

“A Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia establece no punto 4.3 que:

“Durante o primeiro mes de cada curso escolar a persoa titora realizará unha avaliación inicial, coa finalidade de adecuar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a progresión adecuada no seu proceso de aprendizaxe, incidindo na obtención de información sobre o grao de desenvolvemento das competencias clave. “

Os instrumentos para levar a cabo a avaliación inicial, e seguindo estas directrices, son:

- *Asembleas na aula*
- *Probas estandarizadas escritas*
- *Entrevistas coas familias*
- *Observación directa*
- *Intercambio de información co resto do profesorado que incida na aula.*

12.-Medidas de atención á diversidade.

Referencias normativas e conceptualización.

A Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, modificada pola Lei Orgánica 8/2013 do 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa, expón a esixencia de proporcionar unha educación

de calidade a todo o alumnado, tendo ao mesmo tempo en conta a diversidade dos seus intereses, características e situacións persoais e establece a atención á diversidade como principio fundamental que debe rexer todo o ensino básico, co obxectivo de proporcionar a todo o alumnado unha educación adecuada es súas características e necesidades.

No seu preámbulo establece o seguinte:

Na etapa primaria ponse a énfase na atención á diversidade do alumnado e na prevención das dificultades de aprendizaxe, actuando tan pronto como estas si detecten. A adecuada resposta educativa a todos os alumnos concíbese a partir do principio de inclusión, entendendo que unicamente dese modo garántese o desenvolvemento de todos, favorécese a equidade e contribúese a unha maior cohesión social. A atención á diversidade é unha necesidade que abarca a todas as etapas educativas e a todos os alumnos/as.

E no articulado:

Artigo 1. Principios.

O sistema educativo español, configurado de acordo cos valores da Constitución e asentado no respecto aos dereitos e liberdades recoñecidos nela, inspírase nos seguintes principios:

e) A flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses, expectativas e necesidades do alumnado, así como aos cambios que experimentan o alumnado e a sociedade.

Artigo 4.3. Sen prexuízo de que ao longo do ensino básico garántase unha educación común para os alumnos, adoptárase a atención á diversidade como principio fundamental. Cando tal diversidade o requira, adoptaranse as medidas organizativas e curriculares pertinentes, segundo o disposto na presente Lei.

O Decreto 105/14 que establece o currículo de educación primaria na CC.AA de Galicia establece no artigo 15. 1. que nesta etapa poñerá especial énfase na atención á diversidade do alumnado na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

Tendo en conta o anterior:

Medidas de atención á diversidade relacionadas co grupo específico de alumnos de 5º de primaria.

a) Alumnado que presenta necesidades específicas de apoio educativo, ou no seu caso, necesidades educativas especiais, sinalando as conclusións máis significativas que se derivan dos informes individualizados:

Dous alumnos

Incorporación dunha alumna nova que amosa no expediente repetición en 41 de primarai

b) Ademais recibe pola mestra titora

Apoio ordinario que se detallará no plan de reforzo tutorialbasandose na ACS elaboradas

c) Aspectos metodolóxicos que se contemplan:

· Dentro das medidas xerais, aplicables a todos os alumnos contéplanse:

- A elección dunha metodoloxía que responda a todos os alumnos/as así como o emprego dos recursos necesarios.
- Selección e utilización de materiais curriculares iguais que os que se traballan co grupo-clase.
- Organización do tempo e o espazo (estructurar as actividades, apoios visuais,...)

- Diversificación de procedementos de avaliación (probos escritas, probos orais, situacións de exposición oral en gran grupo, actividades que impliquen a posta en práctica de competencias,...
- Realización de apoios ordinarios que se contemplan semanalmente nas distintas áreas especialmente matemáticas.

Relación de plans de apoio que se realizarán

- Plan de reforzo tutorial que se elaborará en continuo vendo a progresión do alumnado,

13.-Actividades complementarias e extraescolares.

As actividades complementarias e extraescolares, están deseñadas para cumprir os obxectivos que se mencionan a continuación:

- Desenvolver aspectos non contemplados nos currículos e que propician o desenvolvemento integral dos alumnos.
- Contribuír ao afianzamento de valores relacionados coa socialización, o respecto aos demais, a solidariedade e a conservación do medio ambiente.
- Afianzar o rexeitamento ao consumo de sustancias nocivas e propiciar hábitos de alimentación e conduta que desenvolvan unha vida chea de saúde.
- Servir de nexo de unión entre o centro e o mundo exterior, achegando ao alumno á súa contorna e estimulando o seu interese polo coñecemento e a cultura.

O obxectivo fundamental da nosa tarefa é conseguir o pleno desenvolvemento da personalidade formada no respecto aos principios democráticos de convivencia e os dereitos e liberdades fundamentais. Para conseguir este fin, as actividades lectivas deben completarse con outras que desenvolvan aspectos non incluídos nos currículos. Convencidos da importancia destas actividades, xa que contribúen a mellorar a calidade educativa e o desenvolvemento dos valores propios dunha sociedade democrática e participativa.

Diferenciamos entre celebracións escolares e saídas que se desenvolven fóra do centro.

Tamén nas actividades propostas a partires dos proxectos de centro: Biblioteca e Normalización que este ano teñen como fio condutor “Vida saudable”.

As saídas escolares veñen xestionadas polo aproveitamento didáctico das mesmas e a concordancia co currículo escolar. Nembargantes condicionaremos ditas saídas a outros factores como son:

- aas posibilidades excepcionais polo covid-19
- Rentabilizar economicamente as saídas, aproveitando ó máximo as prazas do autobús.

As saídas e actividades complementarias previstas para este ano baseamolas no guión doutros anos escolares pero que van a depender da realidade COVID 19, que probablemente non permita moitas destas actividades que nos ceñirems o PROTOCOLOS covid 19. Pero poderanse reinventar doutro xeito nas titorías

TRIMESTRE	MES	CELEBRACIÓN/ SAÍDA
1º T	Outubro:	Samaín. 21/10- Día das Bibliotecas escolares.
	Novembro:	Magosto 20N- Día da Infancia

		25N- Día Internacional contra a violencia de xénero.
	Decembro:	Do 2 ao 9 de decembro de 2019: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia. – 3 de decembro de 2019: Día Internacional das Persoas con Discapacidade. – 10 de decembro de 2019: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos. -Festival de Nadal
2º T	Xaneiro:	Día da paz. (30/1)
	Febreiro:	Entroido
	Marzo:	Día da muller traballadora. (8/3) Semana da Prensa (entre 6 e o 10) Día Mundial dos Dereitos do Consumidor(15 /3)
3º T	Abril:	Día Mundial da Saúde (7 /4) Día do Libro (entre 17- 21/4)
	Maio:	Semana das Letras Galegas Día de Europa (9/5) Excursión 5º e 6º Fin de curso.
	Xuño:	Día Mundial do Medio Ambiente (5 /6) Festival de fin de curso Turonia???

14.-Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das propias programacións didácticas e procesos de mellora.

A Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na CC.AA de Galicia no seu artigo 2.3 sinala “Os mestres e as mestras avaliarán tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente, para o cal establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.”

Tendo en conta o anterior na miña programación ten que constar :

- .O instrumento de avaliación e os indicadores de logro, que debería conter o Proxecto Curricular da Etapa (que no centro non se contempla).
- .A autoavaliación da propia programación didáctica, o seu proceso de aplicación e os resultados obtidos.

.Tralo proceso de autoavaliación, deberei definir un plan de mellora vinculado aos indicadores que obtiveran puntuacións máis baixas no instrumento de avaliación, co que se persiga mellorar os resultados académicos do alumnado.

Unha posible tabla de reflexión como proceso de mellora	0	1	2	3	4
Organizáronse e secuenciado os estándares de aprendizaxe					
Definíronse os indicadores de logro					
Determináronse os estándares de aprendizaxe imprescindibles.					
Asociáronse os estándares de aprendizaxe avaliábeis, os instrumentos de avaliación e indicadores de logro.					
Deseñouse a avaliación inicial e definíronse as consecuencias dos seus resultados.					
Medidas de atención á diversidade relacionadas co grupo específico de alumnos: Tivéronse en conta co grupo específico de alumnos medidas xerais de intervención educativa.					
Definíronse programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación ao alumnado vinculados aos estándares de aprendizaxe.					
Avaliouse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación propostos ao alumnado.					
Consideración de medidas para incorporar as TIC aos procesos de ensino e aprendizaxe.					
Vinculación das unidades de programación con situacións reais, significativas, funcionais e motivantes para o alumnado.					
Identifícase en cada instrumento de avaliación a súa vinculación cos estándares de aprendizaxe.					
Relaciónanse procedementos e instrumentos de avaliación variados.					
Os estándares imprescindibles están identificados en diferentes unidades de programación e instrumentos de avaliación diversos.					
Información ás familias e ao alumnado dos CE-estándares de aprendizaxe, procedementos e instrumentos de avaliación, criterios de cualificación e estándares imprescindibles.					
Realizouse unha análise dos recursos didácticos, incluídos os materiais curriculares e libros de texto para o alumnado.					
Coordinación entre o equipo didáctico.					
Tratamento preciso dos temas transversais nas diferentes unidades de programación.					
Actividades extraescolares e complementarias.					

15.-Plan e actividades de reforzo/ recuperación para alumnado que repite ou promociona con algunha materia pendente.

No curso actual, como resultado da avaliación inicial, e do coñecemento do curso pasado observamos unha estruturaheteroxénea existente no grupo, destacando alumnado con diversidade e de

características distintas. Polo tanto concluímos coa necesidade de facer un seguimento continuo e en estreita colaboración co DO e co profesorado que interven dentro do grupo.

Na aula atopamos a necesidade de elaborar un **plan de reforzo na área de CN a un alumno(X)** que non o superou en xuño.

- Obxecto do plan de reforzo- observo que segue a ter moitas dificultades nas áreas instrumentais fundamentalmente pero que agravan a comprensión doutros contidos noutras áreas como en CN e CS.
- Así pois dende a miña titoría establezo un plan de reforzo educativo como medida ordinaria, que non require de informe específico, para “reforzar” contidos de aprendizaxe do curso de 5º centrándome en contidos do mesmo nivel no que está o resto do grupo clase. En principio trátase dunha medida temporal ata que se adquiran as aprendizaxes que se van reforzar e vai ser avaliada nos mesmos contidos do grupo clase e polo tanto o referente da súa avaliación van ser os contidos, os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe do seu curso.

Terase en conta ademais.

- Un plan de reforzo onde se teña en conta as ACS variando polo tanto o currículo, metodoloxías, temporalización...
- Reforzar a autoestima e valorar o esforzo como medida de superación antes as dificultades curriculares.

Áreas de Lingua Galega e Castelá:

Ao longo dos diferentes marcos legais que foron redactados sobre educación, o concepto de atención á diversidade foi cambiando. No marco no que nos atopamos na actualidade, a atención á diversidade supón un concepto amplo de acción educativa que intenta dar resposta ás dificultades de aprendizaxe, ás discapacidades sensoriais, físicas, psíquicas e sociais, aos grupos de risco, ás minorías étnicas, ao alumnado superdotado, aos inmigrantes, ao alumnado con intereses especiais e a calquera outra necesidade educativa diferenciada e especializada. Tendo en conta este marco, moitos alumnos poder ser susceptibles de necesitar actividades de reforzo (ou ampliación), recuperación ou, chegado o caso, dunha adaptación curricular. Por todo isto os docentes debemos ser capaces de:

- 1.º Adaptarnos ás características individuais e sociais de cada alumno ou alumna.
- 2.º Ofrecer unha cultura común, respectando as peculiaridades de cada cultura propia.
- 3.º Adoptar una metodoloxía que favoreza a aprendizaxe de todo o alumnado na súa diversidade.
- 4.º Partir dunha avaliación inicial do alumnado en cada núcleo de aprendizaxe que permita detectar os seus coñecementos previos, para facilitar a significatividade dos novos contidos que se deben aprender.

Os recursos para desenvolver actividades de reforzo e recuperación estarán encamiñados a que o alumno que os necesite sexa capaz de acadar os obxectivos plantexados en cada unidade, ou os mínimos do ciclo. Ditas actividades serán desenvoltas nos seguintes ámbitos:

- Asistencia a sesións coa especialista de Pedagogía Terapéutica
- Actividades de reforzo dos contidos máis importantes de cada unidade.
- Actividades de repaso
- Obradoiros de linguas.
- Xogos de mesa, de equipo, informáticos...
- Eventualmente, se as circunstancias o permiten, fichas de ampliación de cada unidade.

Queremos destacar que non só se deben facer actividades para reforzar aspectos meramente académicos. As actitudes cara ao ensino, cara aos iguais, cara ao lecer...tamén son importantes e nun momento dado poderase incidir para reforzar estes aspectos no alumnado.

Buscarase por parte do mestre contacto permanente co resto de mestres que inciden habitualmente no grupo, para buscar unha maior coherencia e cohesión no reforzo que o alumnado poida precisar. Neste tipo de contextos, é tamén fundamental que as titorías coa familia sexan levadas a cabo de xeito frecuente para que esta sexa coñecedora e estea tamén implicada nos proceso de reforzo que están a levarse a cabo co seu fillo/a.

Segundo a *Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia* sinala no seu artigo 6 relativo á promoción de curso e de etapa

“ 3. Cando un alumno ou unha alumna non promocióne deberá permanecer un ano máis no mesmo curso. Esta medida poderá adoptarse unha soa vez durante a etapa, oídos os pais, as nais ou as persoas que exerzan a tutoría legal, e deberá ir acompañada dun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio.

4. A repetición considerárase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado.

5. O alumnado que promocióne de curso con algunha área con cualificación negativa deberá seguir un plan específico de recuperación.”

No caso concreto das áreas de Lingua Castelá e Galega hai un alumno que promocionou con ambas áreas suspensas. O Plan de reforzo e recuperación basease nos aspectos que acabo de citar ademais de reforzar os mínimos esixibles reflectidos na programación de 4º do curso 19-20 e todos aqueles aspectos que non foron superados ou non traballados. Para un detalle máis pormenorizado remito ao propio Plan de Reforzo deseñado para o alumno.

É preciso destacar tamén aquí que contamos con dous alumnos que contarán cunha Adaptación curricular nas áreas de Lingua Castelá e Lingua Galega

16.-Libre configuración: Obradoiro de expresión oral e escrita en ambas linguas.

En 5º de E.P non se imparte esta materia

17.-Accións de contribución ao proxecto lector, ao plan TIC e ao plan de convivencia.

Na LOMCE no seu artigo 11 xa fai referencia nos elementos transversais que debemos acadar na etapa de primaria e que deberá empapar a nosa Programación, ao mesmo tempo que determinados bloques de contidos (bloque 1) desenvolve máis polo miúdo o labor a realizar.

Tendo en conta todo esto temos que relacionalo co PE:

.Terase en conta o Plan lector do centro, o Plan Tics e o Plan de convivencia a probado no PE

TRATAMENTO DE FOMENTO DAS TIC.

Nas sesións plantéxanse algunhas actividades que esixen do alumnado a búsqueda de información sobre temas concretos ou de actualidade para o que deberán investigar, ben en enciclopedias, xornais, internet.. para acadar a resposta.

Estas actividades plantéxanse nas sesións pero deberán buscar as respostas fóra delas, na biblioteca, na aula, na casa.. Empregaremos os ordenadores da aula edixgal

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

A educación para a convivencia responde á necesidade de formar unha cidadanía preparada para desenvolver a súa vida respectándose a si mesma, ás demais persoas e responsabilizándose dos seus actos.

Os centros educativos son espazos onde se comparten vivencias xuntos, iso é a convivencia. Todo canto alí acontece, non só o que pasa dentro das aulas, adquire carácter educativo e pode facilitar ou dificultar a convivencia. Cando nun centro xorden problemas de convivencia, todaslas persoas da comunidade educativa deben ser parte da súa solución.

O obxectivo final é a mellora da convivencia no Centro como resultado da análise, da reflexión e do acordo; tendo en conta sempre que o primeiro Plan de Convivencia que elabora o Centro é a pedra angular sobre a que se irán apoiando os sucesivos plans de mellora da convivencia.

Para o desenvolvemento do mesmo tivemos en conta a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa, a normativa do centro e tódalas aportacións que se van facendo tanto do Departamento de orientación, equipo directivo e aportacións de profesorado, familia e alumnado,

Baseándose no devandito documento, e na "cultura" propia do Centro, entorno á Educación para a Paz e á aplicación dos principios de coeducación e interculturalidade elaborase este plan de convivencia.

Tamén cabe mencionar o vínculo estreito que o plan de convivencia do Centro ten co Regulamento de Réximen Interno do Centro, polo que imos deixar a modo de recordo os Principios xerais que rixen dito documento:

Toda actividade do noso Centro irá encamiñada á consecución dos seguintes fins:

- .O pleno desenvolvemento da personalidade do alumnado.
- .A formación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais e no exercicio da tolerancia e da liberdade dentro dos principios democráticos de convivencia.
- .A adquisición de hábitos intelectuais e técnicas de traballo, así como de coñecementos científicos, técnicos, humanísticos, histórico-etnográficos, e estéticos.
 - A efectiva igualdade de dereitos entre os sexos, rexeitando todo tipo de discriminación.
 - A formación no respecto da pluralidade lingüística e cultural .O RRI establece o compromiso dos órganos de goberno do Centro na normalización e normativización da lingua galega, en consonancia coa lexislación vixente.
 - A preparación para participar activamente na vida social e cultural.

PROXECTO Lector:

- Observaremos as liñas prioritarias de actuación de cara o curso 2019/20 e relacionaremos as dinámicas da asignatura ao seu bo funcionamento, Participaremos activamente da biblioteca como un recurso de práctica continua no saber do alumnado.
- Buscaremos lecturas de textos empregando os xornais ofertados pola Voz de Galicia.
- Buscaremos textos en internet e os baixaremos as tablets para avituarnos a ler como se foran Ebooks.
- Coordinaremonos nas actividades ofertadas pola biblioteca e polo equipo de normalización.
- Buscaremos lecturas na hora de ler fomentando a lectura colectiva(club de lectura) e individual.
 - Tamén farase referencia ao novo **Plan de Igualdade** que dende a Consellería se quere resaltar, potenciando a muller non ámbito da sociedade,e teremos en conta de xeito intrínseco nas materias dos denominados **Temas Traversais**.

18.-Profesorado que imparte docencia no grupo

- **TITORA: Begoña Martínez López**
(*Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Matemáticas, E.Artística-Plástica,EF, Valores*)
- **E. ARTÍSTICA- MÚSICA: Iván Suárez Prada**
- **L.GALEGA e LINGUA CASTELÁ: Iván Núñez Sanjurjo**

- **L. INGLESA: Tamara Fernández Aмосa**
- **RELIXIÓN: Mª Luz Álvarez Álvarez**
- **AUDICIÓN E LINGUAXE: María Isabel Lorenzo Fernández**
- **PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA: Cristina AbaldeMartínez**